

TURYSTYCZNE IMPREZY NA ORIENTACJĘ REGULAMINY

**POLSKIE TOWARZYSTWO
TURYSTYCZNO-KRAJOZNAWCZE
ZARZĄD GŁÓWNY
KOMISJA IMPREZ NA ORIENTACJĘ**

WARSZAWA 2016

Wydawca: Polskie Towarzystwo Turystyczno-Krajoznawcze

Zarząd Główny

Komisja Imprez na Orientację

00-075 Warszawa, ul. Senatorska 11

Wydanie VI zmienione

ISBN 978-83-924891-4-6

Opracowanie: Komisja Imprez na Orientację ZG PTTK

Projekt okładki: Marek Myrta

Zdjęcia: Zbigniew Tarnowski, Waldemar Fijor, Piotr Kędziorek, Agnieszka Ćmiel,
Tomasz Gronau

Skład i przygotowanie do druku: Tomasz Gronau

SPISTRZESCI

Wstęp	4
Zarys historii imprez na orientację	5
Podział imprez na orientację	18
Zasady punktacji i współzawodnictwa na turystycznych imprezach na orientację PTTK	20
Informacje dla organizatorów ogólnopolskich imprez na orientację rangi Mistrzostw Polski i Pucharu Polski	30
Zasady przyznawania imprezom rangi ogólnopolskiej, Pucharu Polski oraz Mistrzostw Polski	35
Regulamin Mistrzostw Polski w Marszach na Orientację	36
Regulamin Pucharu Polski w Marszach na Orientację	39
Regulamin Pucharu Polski Młodzieży w Marszach na Orientację	42
Informacje organizacyjne Ogólnopolskiego Zlotu Przodowników InO	44
Regulamin Odznaki Imprez na Orientację	45
Instrukcja weryfikacyjna Odznaki Imprez na Orientację PTTK	49
Regulamin Przodownika Imprez na Orientację PTTK	52
Regulamin Młodzieżowego Przodownika Imprez na Orientację PTTK	54
Szkolenie specjalistyczne Przodowników i Młodzieżowych Przodowników Imprez na Orientację PTTK	56
Program szkolenia specjalistycznego Przodowników (Młodzieżowych Przodowników) Imprez na Orientację PTTK	57
Regulamin Organizatora Imprez na Orientację PTTK	59
Regulamin Animatora Turystycznych Imprez na Orientację PTTK	60
Szkolenie specjalistyczne Organizatorów i Animatorów Imprez na Orientację PTTK	61
Program szkoleń specjalistycznych Organizatorów i Animatorów Imprez na Orientację PTTK	62
Wykaz użytych skrótów	64

Różne formy aktywności ruchowej są w dzisiejszym zagonionym do przesady świecie nie tylko modą, ale po prostu życiową koniecznością. Coraz więcej ludzi maszeruje i biega, aby chociaż na chwilę uwolnić się od „uroków” cywilizacji i pobyc sam na sam z przyrodą.

Kiedy pod koniec XIX wieku zaczęły być organizowane pierwsze imprezy na orientację, były to propozycje dla nielicznych, przeważnie lepiej sytuowanych. Poważnym ograniczeniem była również niedostępność map. Były to głównie mapy w małej skali – 1:100 000 oraz 1:50 000.

Dzisiaj, w dobie ogólnej dostępności materiałów kartograficznych, powszechnie korzysta się z map w skali 1:10 000 oraz dokładniejszych. Rozwój możliwości technicznych dodatkowo pomaga w przygotowywaniu tras o nowych ciekawych koncepcjach wykorzystujących m.in. zdjęcia lotnicze oraz skaniny laserowe terenu.

W Polsce mamy szczególne warunki do uprawiania różnych form aktywności z mapą – od biegów na orientację zaczynając, poprzez rajdy przygodowe, na turystycznych imprezach na orientację kończąc.

Turystyczne imprezy na orientację są niewątpliwie polską specjalnością, bo nigdzie indziej na świecie ta forma turystyki nie jest w takim stopniu rozwinięta, zorganizowana i powszechna. Powodów jest wiele, ale jednym z najważniejszych jest to, że w Polsce lasów jest dużo; dzisiaj to ok. 29% powierzchni kraju, i są to lasy w większości państwowe, a więc dostępne, które na mocy ustawy o lasach mają także służyć wypoczynkowi.

Uczestnikiem imprez na orientację może być każdy, i to nawet nie jest specjalnie trudne; nie jest też potrzebny żaden kosztowny i specjalistyczny sprzęt. Daleko większym wyzwaniem jest przygotowywanie takich imprez dla innych.

Niniejsze regulaminy stanowią zbiór przepisów regulujących organizację turystycznych imprez na orientację, które są dyscypliną turystyki kwalifikowanej rozwijaną przez Komisję Imprez na Orientację Zarządu Głównego Polskiego Towarzystwa Turystyczno-Krajoznawczego oraz komisje regionalne i kluby imprez na orientację.

Waldemar Fijor
Przewodniczący Komisji Imprez na Orientację ZG PTTK

ZARYS HISTORII IMPREZ NA ORIENTACJĘ

Równoczesne poruszanie się wielu osób z mapami po tym samym terenie w celu dotarcia do określonych miejsc stało się możliwe dopiero w okresie rozwoju nowoczesnej kartografii w XIX wieku, gdy powstały mapy topograficzne drukowane w dużych nakładach, z ujednoliconymi znakami, z rysunkiem o zachowanej skali i bogatym w szczegóły topograficzne. W tym okresie takie mapy praktycznie dostępne były tylko w środowisku wojskowym. W 1845 r. szwedzki wojskowy sztab generalny zarządził wydanie nowych map topograficznych o większej skali. Mapy wysokiej jakości miały w Europie również inne państwa, na przykład Prusy, ale nigdzie nie stały one podstawą rywalizacji i utworzenia nowej dyscypliny. Za początek organizacji imprez na orientację można przyjąć drugą połowę XIX wieku, od kiedy prowadzone były przez organizacje sportowo-wojskowe szkolenia i ćwiczenia dla skandynawskiej kadry oficerskiej z zakresu terenoznawstwa. Od 1893 r. zajęcia praktyczne z terenoznawstwa pokrywają się już z zawodami.

W krajach północnej Europy popularność narciarstwa śladowego (wynikająca z warunków klimatycznych) spowodowała, że w tym pionierskim okresie imprezy przeprowadzano głównie na trasach narciarskich. Pierwsze narciarskie biegi odbyły się w 1887 r. w okolicach Sundsvall w Szwecji. Pierwsze zawody w zwykłym biegu na orientację przeprowadziło 13 maja 1897 r. w okolicach Bergen w Norwegii sportowe towarzystwo „Turnferening”. Następne odbyły się w 1898 r. w Oslo, w 1901 r. w okolicach Sztokholmu i 1904 r. w okolicach Helsingborgu. Od początków organizowane są też narciarskie biegi sztafetowe: w 1900 r. w Szwecji na trasie 175 km (od 1910 r. przekształciły się w sztafetowe mistrzostwa kraju), w 1904 r. w Finlandii na trasie Poorvo–Helsinki o łącznej długości czterech odcinków 63 km; także w Finlandii w 1906 r. na 504-kilometrowej trasie z Oulu do Helsinek (wynik zwycięzców: 132 godziny i 20 minut). Od tych czasów orientacja staje się cywilną dyscypliną sportu. W 1903 r. w Szwecji w okolicach Sztokholmu odbyły się pierwsze zawody na 20-kilometrowej trasie w zwykłym biegu (bez nart) na orientację.

Dawne trasy (prawie aż do czasu powstania IOF) były długie, z małą liczbą punktów kontrolnych. Punkty miały obsługę sędziowską.

Po pierwszej wojnie światowej następuje gwałtowny rozwój orientacji sportowej w Skandynawii. 25 marca 1919 r. w Ingelboda w Szwecji odbywają się pierwsze w świecie masowe zawody, w których startuje 220 zawodników. W 1928 r. powstaje pierwszy klub biegu na orientację SK Gothia (Szwecja). Skandynawowie ustalają pierwsze przepisy sportowe i topograficzne. W 1935 r. powstaje fińska, a w 1938 r. szwedzka federacja biegu na orientację.

W okresie międzywojennym idea organizacji imprez biegowych z mapą trafiła na południe Europy. Zainteresowali się nią m.in. Szwajcarzy, którzy 19 marca 1923 r. w okolicach Zurichu zorganizowali pierwsze oficjalne zawody poza Skandynawią. Formy ówczesnych zawodów często różniły się od obecnych – bliższe były „turystyce biegowej”, a czarno-białe mapy w skali 1:50 000 dalekie były od dzisiejszych wymagań. Takie odmienności spotykało się jeszcze w latach 70. XX wieku.

Uważa się, że umiejętność szybkiej i dobrej orientacji zdobyte w zawodach przydała się Finom w czasie wojny radziecko-fińskiej.

Po drugiej wojnie światowej imprezami na orientację zaczynają się interesować inne kraje europejskie. Dużą rolę odegrali w tym skandynawscy „misjonarze” biegu na orientację, którzy od 1946 r. popularyzują tę dyscyplinę i zbierają owoce swojej pracy w wielu krajach. Większość krajów początki swojej „zabawy w orientację” datuje głównie na koniec lat 40. i lata 50.: Rumunia – 1947 r., Czechosłowacja – 1949/1950 r., NRD – 1953 r., Jugosławia – 1953 r., Bułgaria – 1954 r., Anglia – 1955 r., RFN – 1959 r., Francja – 1963 r., Belgia – 1964 r., Holandia – 1970 r. W wyniku politycznych podziałów Europy kraje bloku wschodniego idą własnym torem, wśród których tylko Polska, mimo pierwszych inicjatyw, odstaje i aktywna staje się dopiero po ustrojowej odwilży z 1956 r. Kraje Układu Warszawskiego, zamknięte w swoim kręgu, same tworzą zasady organizacji imprez. W celu ich ujednolicenia w 1958 r. w Budapeszcie odbywa się konferencja przedstawicieli krajów socjalistycznych. Także w tym roku w pobliżu Balatonu Węgrzy organizują pierwsze w bloku wschodnim międzynarodowe zawody w biegu na orientację. W 1959 r. orientaliści ze Wschodu i Zachodu spotykają się na pierwszej wspólnej konferencji w Szwecji i dyskutują o powołaniu jednej międzynarodowej federacji i o rozgrywaniu mistrzostw Europy.

A w Polsce? ... Dyscyplina pojawiła się prawdopodobnie w pierwszych latach istnienia odrodzonego państwa. Pierwsze znane informacje pochodzą z 1925 r. W poznańskim harcerskim czasopiśmie „Czuj Duch” zachęcano do uprawiania biegu przełajowego, a zwłaszcza takiej jego odmiany, gdzie trasa wyznaczona jest punktami kontrolnymi. Przy tej okazji wymieniono harcerski klub sportowy „Warsowia” jako ten, który już wcześniej (przed marcem 1925 r.) taki bieg zorganizował. Z okresu międzywojennego pochodzi też notatka o wojskowych rowerowych „biegach orientacyjnych”. Nie można wykluczyć, że jeszcze przed 1925 r.

polscy wojskowi i harcerze prowadzili terenowe zajęcia szkoleniowe z mapami lub szkicami, które bliższe mogły być dzisiejszym marszom na orientację. Być może Polacy zetknęli się z tą dyscypliną za granicą, a może nawet sami startowali. Pierwsza polska broszura – „Marsze i biegi orientacyjne” – napisana dla potrzeb wojska przez Stanisława Zakrzewskiego, a wydana przez Główny Urząd Kultury Fizycznej, ukazała się w 1948 r. (reprint w 2000 r.), można więc przypuszczać, że autor, szczegółowo opisujący organizację imprez w Skandynawii, wcześniej osobiście w nich uczestniczył lub zetknął się z tą tematyką za granicą i został „zarażony” przez fanatyków z północy. Był powojennym pionierem „marszu orientacyjnego, u nas całkowicie nieznanego”, jak sam napisał. I dalej jeszcze: „Gdy w przyszłym roku [1950 – ?] – po raz pierwszy – wprowadzone zostaną marsze orientacyjne, będą to marsze nie indywidualne, ale zespołowe (drużyna złożona z 10 + 1 uczestników. Wszędzie – w okolicy każdego miasta – trzeba będzie takie marsze przeprowadzić i dlatego już dziś należy pomyśleć o przygotowaniu odpowiednich map względnie planów czy też szkiców terenowych oraz o odpowiednim szkoleniu dowódców drużyn. Do tego – ażeby każdy sportowiec, każdy młody człowiek – co chcielibyśmy osiągnąć – potrafił z łatwością czytać mapę i orientować się w terenie, dojdziemy chyba za kilka lat”.

Zakrzewski, choć rozróżnia marsze i biegi, w zasadzie nie podaje różnic między nimi. Wyczuwa się tylko, że słowo „marsze” dotyczy poruszania się żołnierza, a pisząc: „biegi”, myśli o sportowcach ze Skandynawii. Opisując organizację imprez, prawie nic nie wspomina o zasadach klasyfikacji. Jedynie w wykazie składu komisji sędziowskiej wymienia „[...] sekretarza, odnotowującego godzinę i minutę startującego oraz zajęte przezeń miejsce i uzyskany czas”, a w innym miejscu pisze: „[...] ustala się na trasie kilka punktów kontrolnych, przez które obowiązkowo musi każdy uczestnik przejść, gdzie karta uczestnictwa zostaje ostemplowana względnie podpisana i gdzie ewentualnie otrzymuje się nowe zadanie”.

Czy na początku lat 50. były polskie imprezy? Tak, chyba jednak w znikomym zakresie, bo nadeszły lata zimnej wojny i okres utajniania map. Prawie nic o takich zawodach nie wiadomo. Właściwie mamy tylko wymagającą potwierdzenia informację, że w nocy z 12 na 13 czerwca 1954 r. odbyła się impreza na orientację. Jeśli tak się stało, możemy ją uważać za najstarszą imprezę mazowiecką.

Można przyjąć, że początek naszej polskiej „ery nowożytnej” w imprezach na orientację nastąpił po odwilży politycznej z 1956 r. Zmiany, które wtedy nastąpiły w Polsce, przyniosły ożywienie w wielu dziedzinach życia, m.in. w turystyce zagranicznej. Mimo wielu jeszcze przeszkód formalnych wreszcie stały się możliwe wyjazdy do innych krajów socjalistycznych. Oczywiście wymagane były zaproszenia i w zasadzie wyjeżdżały tylko grupy, głównie jako wymiana między zaprzyjaźnionymi organizacjami z ówczesnego bloku państw socjalistycznych. Zapewne w 1957 r. skorzystał z tego Bronisław Turoń z Wrocławia, prawdopodobnie będący wówczas członkiem Komisji Turystyki Pieszej Zarządu Głównego PTTK (KTP

ZG PTTK), który wziął udział w Czechosłowacji w I Międzynarodowym Zlocie Turystów w Podbanskiej Polanie i tam zetknął się z imprezą na orientację.

W 1957 r. w Lubniewicach odbyły się pierwsze zawody na orientację, zorganizowane, jak mówi tradycja, przez środowisko wrocławskich piechurów pod kierownictwem Turonia, a które dzisiaj możemy określić jako turystyczne. Prawdopodobnie była to impreza towarzysząca V Ogólnopolskiemu Rajdowi Pieszemu PTTK (5–18 sierpnia 1957 r.) lub w jego ramach. Wyróżniała się dobrą organizacją i doskonale zaprezentowała nową dyscyplinę w ogólnopolskim środowisku turystów pieszych. Ta nowinka szybko znalazła swoich zwolenników.

Podczas następnego, VI rajdu, odbytego w dniach 9–22 lipca 1958 r. na Suwalszczyźnie i Pojezierzu Augustowskim, także odbyły się zawody, tym razem – po raz pierwszy w kraju – z udziałem zawodników zagranicznych.

W 1958 r. KTP ZG PTTK nawiązała kontakt z turystami z Czechosłowacji, co zaowocowało zaproszeniem 30-osobowej grupy piechurów nizinnych i górskich reprezentujących PTTK do udziału w Ogólnokrajowym Zlocie Turystycznym w Peksovym Młynie. Osoby z tej grupy wzięły udział m.in. w zawodach na orientację. Startowało się wtedy w zespołach dwuosobowych z obowiązkowym obciążeniem na plecach. Polskie zespoły, biegnące poza konkursem (w strojach turystycznych) w grupach 3-osobowych wywołały zgorszenie, zjadając część obowiązkowego obciążenia podczas odpoczynku na trasie, i nie zmieściły się w limitach czasowych.

Członkowie reprezentacji PTTK na zlot w Peksovym Młynie, grupy złożonej z mieszkańców różnych regionów, stają się pionierami „imprez orientacyjnych” w swoich środowiskach w całej Polsce. Imprezy w I połowie lat 60. odbyły się w województwach: białostockim, bydgoskim, gdańskim, katowickim, krakowskim, lubelskim, warszawskim i wrocławskim.

W dniach 12–16.06.1960 r. na terenie Jury Krakowsko-Częstochowskiej odbył się I Ogólnopolski Wysokokwalifikowany Rajd Pieszy (OWRP) z zakończeniem w Potoku Złotym. Jego organizatorem była Okręgowa Komisja Turystyki Pieszej PTTK w Katowicach. Podczas tego rajdu odbyły się marsze na orientację. W następnym roku, 4 czerwca, na zakończenie II OWRP także rozegrano zawody na orientację. Organizatorem rajdu była Okręgowa Komisja Turystyki Pieszej PTTK w Lublinie. Zawody na orientację lub wielodniowe trasy z elementami orientacji stały się częstymi składnikami OWRP i do dziś cieszą się dużym powodzeniem.

W tamtych czasach stosowano limit czasu, za którego przekroczenie w obie strony (czyli za przyjście wcześniejsze lub późniejsze) otrzymywało się punkty karne. Zmuszało to szybkie osoby do chowania się w krzakach przed metą. Było to pierwsze znane zastosowanie podobnej punktacji na zawodach. Później wykształciły się zasady punktacji marszów na orientację. Ustalono, że każda minuta

spóźnienia to jeden punkt karny, nieodnalezienie każdego punktu kontrolnego równe jest stracie jednej godziny (60 punktów karnych), a potwierdzenie punktu obcego oraz zmiana kolejności potwierdzeń – połowie tej wartości.

W 1959 r. Zarząd Główny Ligi Obrony Kraju organizuje na terenie powiatu życkiego pierwsze polskie zawody w radiopelengacji (tzw. łowy na lisa – jedna z odmian imprez na orientację). Zawody w tej dyscyplinie, podobnie jak zawody lotnicze, motorowe i dla pływaków, rozwijały się odrębnymi torami, choć czasami z udziałem miłośników biegów i marszów na orientację.

Prawdopodobnie w 1960 r. (są rozbieżności, być może było to kilka lat później) powstaje w Oddziale PTTK we Wrocławiu pierwszy polski klub imprez na orientację, „Azymutek” pod szefostwem Bronisława Turoń. 16 października 1963 r. zawiązała się Podkomisja Imprez na Orientację przy Komisji Turystyki Pieszej Zarządu Głównego PTTK z siedzibą we Wrocławiu. Jej przewodniczącym został również Bronisław Turoń. Wrocław był wówczas przodującym ośrodkiem, a najważniejsze imprezy odbywały się na Dolnym Śląsku. Pierwsze polskie biegi na orientację przeprowadzono w 1963 roku na stokach Ślęży, zaś pierwsza impreza ogólnopolska odbyła się w następnym roku na Wzgórzach Strzelińskich.

Oficjalne i prywatne kontakty nawiązane z zagranicznymi klubami, turystami i sportowcami dawały okazję do wymiany doświadczeń. Polacy, zwłaszcza z województwa wrocławskiego, kilkakrotnie zapraszani byli do udziału w sportowych zawodach w Czechosłowacji i NRD.

Działacze klubu „Azymutek” (Zbigniew Dufrat, Władysław Igielski i Bronisław Turoń) w dniach 23–25 października 1964 r. przeprowadzili we Wrocławiu pierwszy ogólnopolski kurs organizatorów imprez na orientację. Uczestniczyło w nim dwanaście osób z Krakowa-Nowej Huty, Łodzi, Opola i Wrocławia. O drugim kursie brak danych. Następne, III, IV i V Centralny Kurs Organizatorów / Instruktorów InO, odbyły się w Sobótce w końcu kwietnia lat 1968, 1969 i 1970.

Klub „Azymutek” coraz bardziej zajmuje się sportem i zatrudnia trenera. Władze PTTK doprowadzają do rozwiązania klubu. Niezadowolona część członków zawiązuje nowy klub pod nazwą „Azymutek 67”, istniejący kilka lat. Ok. 1970 r. wrocławskie środowisko traci wiodącą rolę w Polsce. Odbywają się jeszcze dwa (już tylko regionalne) kursy organizatorów InO w 1972 r. w Lasocinie i rok później w Rościszowie koło Dzierżoniowa, ale sam Turoń wycofuje się z prac późniejszej Komisji InO ZG PTTK w 1973 r. Okresowe ożywienie nastąpiło na przełomie lat 70. i 80. za sprawą turystycznego wojskowego klubu InO „Orientop”.

Biegacze przenieśli się do Dzierżoniowa, gdzie w 1970 r. znaleźli sportowego patrona – ognisko Towarzystwa Krzewienia Kultury Fizycznej przy Zakładach Radiowych „Diora”. Powstała sekcja BnO „Azymut 70” grupująca dolnośląskich biegaczy. To głównie oni zwyciężali na zawodach pod koniec lat 60. i w latach 70.

Z nich składała się pierwsza polska reprezentacja na mistrzostwa świata w 1970 r. w NRD. Najlepszy z Polaków – Józef Gronkiewicz – uplasował się na 64 miejscu.

W 1961 r. w maju w Kopenhadze przedstawiciele Bułgarii, Czechosłowacji, Danii, Finlandii, Norwegii, NRD, RFN, Szwajcarii, Szwecji i Węgier powołują Międzynarodową Federację Biegu na Orientację – IOF. Organizacja ta, grupująca krajowe związki biegów na orientację, stworzyła międzynarodowe przepisy, ustaliła normy map sportowych (1969 r.; polska wersja ukazała się w 1973 r.), koordynowała międzynarodowe imprezy i zlecała mistrzostwa na różnych szczeblach (pierwsze mistrzostwa Europy odbyły się w 1962 r. w Norwegii, a świata w 1966 r. w Finlandii). W 1963 r. w Lipsku (w NRD) odbył się II Kongres IOF, w którym Polska uczestniczyła jako obserwator. Cztery lata później, na IV Kongresie w Austrii, Polska (wraz z Wielką Brytanią) została przyjęta do IOF, a jej reprezentantem zostaje Polskie Towarzystwo Turystyczno-Krajoznawcze.

W 1968 r. w górach Harzu (w okolicach Nordhausen, wówczas w NRD) polscy turyści kolarze po raz pierwszy zetknęli się z kolarskimi jazdami na orientację.

Polskie środowisko rozszerza się, a motorem rozwoju są uczestnicy ze wspomnianego wcześniej zlotu z 1957 r. Bardzo aktywny jest ośrodek PTTK-owsko-harcerski w Katowicach, widoczna jest działalność w Poznaniu i w Krakowie. Nieco później dołączyły do nich grupy warszawskie i łódzkie. W 1967 r. odbyło się ponad 50 imprez, w których startowało około 5 tys. osób. W czerwcu tego roku Komisja Turystyki Pieszej PTTK w Gliwicach zorganizowała swoją pierwszą imprezę na orientację w ramach rajdu „Noc Świętojańska”, najstarszą z wciąż odbywających się polskich nocnych imprez. W następnym roku, 18 sierpnia 1968 r. w Broniszowie koło Koźuchowa (w ówczesnym woj. zielonogórskim) w ramach Centralnego Rajdu Pieszego rozegrano I Ogólnopolski Finał Imprez na Orientację w konkurencjach pieszych i biegowych. W tym samym roku GK ZHP i Komenda Chorągwi w Katowicach zorganizowały w Ogrodzieńcu I Harcerskie Ogólnopolskie Zawody na Orientację (HOZnO). Również w 1968 r. po raz pierwszy oceniono uczestników warszawskich imprez w Konkursie o Tytuł Mistrza Warszawy i Mazowsza, najstarszej wciąż trwającej klasyfikacji tego typu. W 1970 r. zawiązuje się w Warszawie turystyczny klub InO „Delta”.

Ten gwałtowny wybuch aktywności zaowocował powstaniem w Warszawie samodzielnej Komisji Imprez na Orientację ZG PTTK. 10 października 1970 r. podczas swych obrad ZG PTTK powołał Komisję do życia. Ówczesne władze uważały, że nad imprezami, w których korzysta się z map topograficznych, i nad środowiskiem, które występuje na forum międzynarodowym, kontrolę powinno mieć wojsko. Pierwszym przewodniczącym zostaje pułkownik Henryk Bednarek, który jako jedyny wojskowy przewodniczący zasłużył się w popularyzacji imprez na orientację. Wojsko sprawuje swą nieformalną kontrolę nad Komisją aż do 1989 r., kiedy to przewodniczącym zostaje Andrzej Krochmal.

Jednym z pierwszych poczynąń nowej komisji było wypracowanie sposobu legalnego pozyskiwania map na imprezy i pośrednictwo w ich załatwianiu w Głównym Urzędzie Geodezji i Kartografii. Ówczesne przepisy dopuszczały udostępnienie wszystkim zainteresowanym organizacjom łącznie w ciągu roku jedynie pięćdziesięciu małych fragmentów map topograficznych.

W latach 1970–1971 toczyła się pierwsza dyskusja nad regulaminem Odznaki Imprez na Orientację. Został on zatwierdzony w 1971 lub w 1972 roku i różnił się od dzisiejszego. Odznaka miała trzy stopnie, brązowy za 200 punktów, srebrny za 300 punktów i złoty za 500 punktów. Mógł ją także otrzymać organizator imprez. Jej rysunek przedstawiał ówczesny znak punktu kontrolnego – czerwony prostokąt z białym paskiem wzdłuż jednej z przekątnych. Rysunek ten, po zmianie międzynarodowego wzoru lampionu i przy okazji ponownej burzliwej dyskusji nad regulaminem (m.in. odebrano prawo zaliczania do odznaki organizacji imprez), został w drugiej połowie lat 70. zamieniony na obecny. Na początku lat 70. istniała też regionalna dolnośląska odznaka InO.

Prowadzone były kolejne centralne kursy organizatorów (instruktorów): VI w Chorzowie 4–7 lutego 1972 r.; VII i VIII w Chodzieży 11–14 listopada 1972 r. i 15–18 grudnia 1973 r. Po nich nastąpiła kilkuletnia przerwa w organizacji ogólnopolskich szkoleń.

W 1975 r. król Szwecji odsłonił w Ingelboda, mieście pierwszych masowych zawodów, pomnik poświęcony „pierwszemu orientaliście”. Ten pierwszy w świecie taki pomnik, postawiony na skale, przedstawia człowieka z mapą. Uroczystość odbyła się w obecności uczestników kongresu IOF w Sztokholmie, wśród których był Jerzy Dymarski, przedstawiciel Polski.

Od początku swojego istnienia do 1978 r. Komisja InO ZG PTTK więcej uwagi poświęcała biegom niż marszom, choć w miarę upływu lat stosunek ten stopniowo odwracał się. Powoli do głosu w biegach dochodziło Zrzeszenie Sportowe „Start”, przy którym gromadzili się zwolennicy systematycznej pracy treningowej i startowej. „Start” w 1971 r. w międzynarodowej obsadzie przeprowadził w Borach Tucholskich pierwsze zawody o swój puchar. „Start” przejmował z PTTK wyróżniających się biegaczy i wystawiał polskie reprezentacje na zagraniczne zawody. Bardzo rozwojowy był 1974 rok, w którym zorganizowano cykl otwartych eliminacji do mistrzostw świata w Danii. Do wyjazdu nie doszło, ale liczba biegających bardzo widocznie wzrosła. To ożywienie miało wpływ na wydanie przez „Start” pierwszego *Bilansu sezonu* z wynikami pierwszej klasyfikacji rankingowej. Wreszcie 22 listopada 1978 r. przewodniczący Głównego Komitetu Kultury Fizycznej i Turystyki przeniósł z PTTK do ZS „Start” uprawnienia organizacji wiodącej „w zakresie dyscypliny sportowej bieg na orientację”. Powstała Centralna Komisja Imprez na Orientację, której przewodniczącym został Jan Bojar-

ski. W następnym roku na Nadzwyczajnym Kongresie IOF w Finlandii nastąpiła nieoficjalna zmiana przedstawiciela Polski – w miejsce PTTK zostaje nim ZS „Start”.

Pierwsza na świecie mapa sportowa przeznaczona do biegu na orientację, w skali 1:20 000 (później przez wiele lat była to podstawowa skala), powstała w 1950 r. w Norwegii. Wcześniej wykorzystywano różne mapy wojskowe, topograficzne i geograficzne w skalach najczęściej 1:50 000 i 1:100 000, o bardzo kiepskiej jakości i aktualności. Pierwsza w Polsce barwna (kolory czarny i żółty) mapa do biegu na orientację ukazała się na potrzeby II Międzynarodowych Biegów na Orientację rozegranych w Kłodzku od 21 do 24 września 1972 r. Była to kopia typowej mapy topograficznej w skali 1:25 000 z dodatkowo zadrukowanymi na żółto terenami bez lasów. Mapę firmowały Komisja InO ZG PTTK i Zrzeszenie Sportowe „Start”. Następną mapę barwną, w skali 1:20 000, wydała Komisja InO z Oddziału PTTK Łódź-Polesie w marcu 1973 r. Kolorem zielonym narysowano drogi i przecinki leśne, a niebieskim cieki wodne i stawy. Latem 1973 r. „Start” wydaje pierwszą polską kolorową sportową mapę według norm IOF z przeznaczeniem dla kolejnej edycji międzynarodowych biegów. Mapa ma nazwę „Wieżyca” (na Kaszubach), ma skalę 1:20 000 i cięcie warstwiczne 5 metrów. Od tego czasu ukazało się w Polsce około tysiąca kolorowych map sportowych, nie tylko dla sportowców. Oprócz tego powielano wycinki map załatwianych przez KInO ZG PTTK oraz niezliczoną ilość wszelakich kopii różnych map topograficznych i opracowań własnych. W latach osiemdziesiątych XX wieku polskie wojsko wydało dla swoich biegaczy na orientację pewną liczbę nieaktualizowanych kolorowych fragmentów map topograficznych w skali 1:25 000 i ich powiększeń.

7 marca 1978 r. nadano pierwsze uprawnienia instruktorów imprez na orientację PTTK, przemianowanych w późniejszym czasie na przodowników. Legitymacje otrzymało 77 osób, a pierwszą z nich Bronisław Turoń. W 2006 r. liczba przodowników przekracza liczbę 600.

31 maja 1979 r. mianowanych zostaje przez Prezydium Rady Głównej ZS „Start” pierwszych 59 sędziów biegu na orientację, w tym pięciu klasy państwowej.

W 1978 r. ukazują się dwie broszury. Pierwsza z nich, autorstwa Romana Kościńskiego, firmowana przez Komisję Turystyki Kolarskiej ZG PTTK, ma tytuł *Kolarskie Zawody na Orientację. Poradnik dla organizatorów*. Drugą było opracowanie Tadeusza Patejki, Jerzego Dymarskiego i Stanisława Grabowskiego, wydane przez Komisję InO ZG PTTK pod tytułem *Zasady organizowania turystycznych marszów na orientację*. W roku następnym, po przeróbce i uzupełnieniu wychodzi jej nowa wersja jako *Informator organizacyjno-metodyczny imprez na orientację*. Autorami są Henryk Bednarek, Andrzej Berent, Stanisław Grabowski, Mirosław Nitecki i Tadeusz Patejko. Zawiera on podstawowe zasady rozgrywania imprez na orientację,

punktacji, szkolenia kadry programowej, weryfikacji Odznaki Imprez na Orientację oraz porady praktyczne. Od końca lat siedemdziesiątych pojawia się duża liczba różnych opracowań autorskich na temat marszów i biegów na orientację, ale wszystkie mają charakter druków do użytku wewnętrznego różnych organizacji lub wojska albo są okazjonalnie wydane jako publikacje imprezowe.

W 1979 r. w okolicach Garwolina rozegrany zostaje I Centralny Finał Turystycznych Imprez na Orientację (następca OsInO, z etapem dziennym i nocnym). W 1981 r. po raz pierwszy na III Centralnym Finale Turystycznych InO w Lublinie wprowadzono konkurencje: kajakową, kolarską i motorową, a dwa lata później speleologiczne zawody na orientację w postaci I Speleomarszoczołgania „Spe-lino’83” organizują Gliwiczanie w Skałkach Rzędkowickich na Jurze Krakowsko-Częstochowskiej. W 1979 r. w okolicach Rajczy i Miłówki odbyła się pierwsza duża wieloetapowa impreza turystyczna – Studencki Maraton w Marszach na Orientację „Ryzban’79” (4 etapy, 130 osób), pierwowzór dzisiejszych imprez wieloetapowych. W następnym roku w Górach Bukowych koło Szczecina odbyły się Akademickie Mistrzostwa Polski w MnO „Matnia”. 12 i 13 grudnia 1981 r. w Piasku koło Pszczyny studenci z Gliwic przeprowadzili marsze, które odbyły się bez zakłóceń mimo ogłoszonego stanu wojennego. Podobnie było na imprezie w Chotomowie w okolicach Warszawy.

W 1984 r. wyszedł pierwszy numer pisma „Orientus”, przeznaczony dla zwolenników różnych form imprez. Przestał się ukazywać po paru latach, po wyjeździe za granicę Piotra Zielczyńskiego – redaktora naczelnego. Z potrzeby zapewnienia pustki po zamierającym „Orientusie” i dla stworzenia pisma szczególnie dla zwolenników marszów na orientację, powstaje w 1991 r. z inicjatywy środowiska dzierzoniowskiego „Tramwaj”, ukazujący się do dzisiaj (74 numer ukazał się w marcu 2016 r.).

W połowie 1985 r. wychodzi drukiem pierwsza po polsku dostępna w księgarniach (czyli nie jak dotychczas, tylko do użytku wewnętrznego), książka Czecha Břetislava Koča *Bieg na orientację* w tłumaczeniu Andrzeja Pasionka.

Już w 1981 r. dużo się mówiło o utworzeniu związku dla biegaczy, ale stan wojenny oddalił te nadzieje. W 1982 r. Centralna Komisja Imprez na Orientację przeniesiona została z ZS „Start” do Polskiego Związku Lekkiej Atletyki i ten związek stał się reprezentantem Polski w IOF. Długoletnim szefem komisji w PZLA był ppłk Adam Śliwakowski. 8–9 września 1989 r. w Gdyni zjazd przedstawicieli klubów sportowych uznaje się za I Walny Zjazd powołujący Polski Związek Biegu na Orientację (PZBnO), kontynuatora działalności kilku swoich poprzedników (w tym PTTK) w zakresie biegów na orientację. Pierwszym prezesem został płk Mieczysław Skrzypek, od którego w 1991 r. przewodnictwo przejął Konrad Janowski, którego w 2004 r. zastąpił Tadeusz Patejko.

Swoje wyraźne piętno na historii biegów odcisnął zmarły w styczniu 2000 r. Andrzej Pasionek. W latach 1973–1976 był członkiem Komisji InO ZG PTTK. Potem został działaczem i pracownikiem etatowym wszystkich kolejnych komórek zajmujących się biegami, by zakończyć pracę jako sekretarz PZBnO.

Od początków lat 90. XX w. polscy sportowcy zaczęli doganiać światową czołówkę i zdobywali medale na ważnych zawodach, m.in. na mistrzostwach świata. Podobne osiągnięcia mają zawodnicy kadry, reprezentując Wojsko Polskie, a medale zdobywają na mistrzostwach świata CISM.

Bogaty jest kalendarz imprez biegowych. W dniach 13–16 lipca 1994 r. w Gdyni Polacy pierwszy raz organizują imprezę o randze światowej. Były to V Mistrzostwa Świata Juniorów. Miesiąc później, w Jarosławcu na Jurze, miała miejsce następna prestiżowa impreza – XXVII Mistrzostwa Świata CISM. W lutym 1999 r. rozegrano w Jakuszykach pierwsze Mistrzostwa Polski w Narciarskim Biegu na Orientację, a w maju 2000 r. w Warszawie pierwsze Mistrzostwa Polski w Parkowym Biegu na Orientację.

W przełomowym w historii Polski 1989 roku Andrzej Krochmal wybrany zostaje pierwszym cywilnym przewodniczącym KInO ZG PTTK i pełni tę funkcję do 2001 r. Kolejni przewodniczący to: Dariusz Zająć z Radomia w latach 2001–2005 oraz Waldemar Fijor od 2005 roku. Działania komisji w zmienionych warunkach zaznaczyły się przede wszystkim kompleksową pracą nad porządkowaniem, modernizowaniem dotychczasowych i opracowywaniem nowych przepisów dotyczących turystycznych imprez na orientację i kadry programowej.

W 1990 r. działacze Ligi Obrony Kraju, Polskiego Związku Krótkofalowców i Związku Harcerstwa Polskiego postanawiają zawiązać Polskie Stowarzyszenie Radioorientacji Sportowej. W styczniu 1991 r. po wielu czynnościach organizacyjnych i prawnych komitet założycielski Polskiego Związku Radioorientacji Sportowej (PZRS) uchwała statut, który 4 lutego zostaje zatwierdzony przez Komitet do spraw Młodzieży i Kultury Fizycznej.

1990 r. jest pierwszym rocznikiem Pucharu Polski w Marszach na Orientację. Jego zdobywcą w kategorii seniorów zostaje Andrzej Krochmal z Warszawy, natomiast dwa lata później pierwszym zwycięzcą w kategorii juniorów – Paweł Fąferek z Koszalina. W 1991 r. finały TInO zamienione zostają w Drużynowe Mistrzostwa Polski w Turystycznych Imprezach na Orientację, a w 1992 r. rozegrano w okolicach Koszalina I Mistrzostwa Polski w Nocnych Marszach na Orientację, zorganizowane przez Klub InO PTTK „Albatros”. W tym też roku 19–21 maja w Zdzieszowicach pod Górą Świętej Anny odbyły się I Mistrzostwa Polski w Indywidualnym Marszu na Orientację „Matnia '92” (nazwa przejęta od starszych mistrzostw akademickich), a pierwszym mistrzem Polski zostaje Roman Trocha z Dzierżoniowa.

Od 1995 r. wydawane były biuletyny KInO ZG PTTK (ukazały się cztery), w których opublikowano przepisy ustalone przez Komisję. Z okazji pierwszego zlotu przodowników InO ukazała się broszura firmowana przez Komisję InO ZG PTTK *Turystyczne imprezy na orientację. Regulaminy*, zawierająca aktualizowaną zawartość wcześniej wydanych biuletynów, wzbogacona o ogólne omówienie podstaw oraz zarys historii imprez.

Wprowadzono nowe uprawnienia kadrowe – w 1996 r. organizatora imprez na orientację PTTK, zaś w 2006 r. – animatora turystycznych InO.

W grudniu 1997 r. zatwierdzony zostaje przez Komisję regulamin okolicznościowej odznaki PTTK z okazji 100-lecia imprez na orientację.

Z inicjatywy zawodowych leśników i zarazem miłośników biegania w 1998 r. w Gołdapi i Czerwonym Dworze odbyły się I Mistrzostwa Polski Leśników w Biegu na Orientację. Wystartowały 42 osoby. Obecnie leśnicy i ich rodziny tworzą silne środowisko, które wystawia swoich reprezentantów w europejskich mistrzostwach leśników, rozgrywanych od 1994 r. W Polsce mistrzostwa Europy odbyły się w 2003 roku.

W dniach 11–13 grudnia 1998 r. Komisja InO ZG PTTK i Klub InO „Skróty” z Radomia zorganizowały w Warce I Ogólnopolski Zlot Przodowników InO. Od tego czasu zloty odbywały się co roku: w Gniewie (1999), Bornym Sulinowie (2000), Modlinie (2001), Michałowicach (2002), Chełmie (2003), Głucholazach (2004), Toruniu (2005), Lwówku Śląskim (2006), Rzeszowie (2007), Szczecinie (2008), Pucku (2009), Wrocławiu (2010), Pasterce (2011), Lublinie (2012), Warszawie (2013), Starachowicach (2014), Chełmnie (2015) i Katowicach (2016).

W drugiej połowie lat 90. zeszłego wieku pojawiły się pierwsze polskie strony internetowe poświęcone marszom (w 1996 r. strona Klubu InO „Neptun” z Gdańska) i biegom na orientację oraz radioorientacji sportowej. Obecnie swoje strony posiadają Komisja InO ZG PTTK, każdy ze związków sportowych i większość polskich klubów.

W końcu 2001 r. zostało mianowanych pierwszych piętnastu honorowych przodowników imprez na orientację PTTK, spośród których najdłuższym stażem (od 1957 r.) wyróżniała się Barbara Pachelska z Katowic.

15 listopada 2001 r. Piotr Cych z Wrocławia obronił we wrocławskiej Akademii Wychowania Fizycznego pracę *Związki pomiędzy błędami a wynikiem sportowym na przykładzie biegu na orientację*. Była to pierwsza praca doktorska na temat orientacji w naszym kraju.

Nowoczesne techniki komunikacji i łączności oraz rejestracji danych i powielania zrodziły nowe formy imprez. Odbyły się już imprezy biegowe w oparciu o nawigację satelitarną GPS. Dla upamiętnienia 50 rocznicy pierwszej imprezy

na Mazowszu od połowy marca do 13 czerwca 2004 r. wziąć można było udział w pierwszej polskiej imprezie internetowej o nazwie I TRInO (Turystyczno-Rekreacyjna Impreza na Orientację). Mapę z punktami, treść zadań i kartę startową można było pobrać ze strony internetowej Mazowieckiej Komisji InO PTTK i także poprzez nią przesłać swoje potwierdzenia przebycia trasy. Zainteresowaniem cieszyły się też imprezy fotoorientacji (zorganizowane w kilku miejscach w Polsce), w których odszukane według mapy miejsca należało połączyć ze zdjęciami obiektów głównie o charakterze krajoznawczym i historycznym.

Koło zataczają biegi na orientację, które też szukają nowych form. Do najświeższych należą mikroorientacja i orientacja precyzyjna, przez wymagane bardzo precyzyjne odszukiwanie miejsc i punkty stowarzyszone zbliżone do imprez turystycznych.

Rozwój kolarskich i narciarskich rodzajów sportowych imprez na orientację zmusza Polski Związek Biegu na Orientację do zmodernizowania swojej działalności. 19 marca 2006 r. Krajowy Nadzwyczajny Zjazd Delegatów uchwalił zmianę nazwy na Polski Związek Orientacji Sportowej i rozszerzenie działalności programowej.

2010 rok przyniósł obchody 50-lecia Komisji InO ZG. W półwieczny okres wliczono czas działania w strukturach naczelnych władz PTTK Podkomisji InO Komisji Turystyki Pieszej i jej kontynuatorki – Komisji InO. W latach 2010 i 2011 można było zdobywać ustanowioną z tej okazji Okolicznościową Odznakę Imprez na Orientację „50 Lat Komisji InO ZG PTTK”. Podczas grudniowego XIII Zlotu Przodowników InO PTTK we Wrocławiu odbyło się uroczyste spotkanie dawnego i obecnego aktywu. Zostały wręczone pamiątkowe medale, wymieniono wspomnienia, odwiedzono grób B. Turonia. Podobne spotkania w mniejszych kręgach odbyły się w kilku regionach.

W 2011 r. w nadleśnictwie Krynki powstał pierwszy polski obszar sieci stałych punktów kontrolnych pod nazwą Zielony Punkt Kontrolny. Do listopada 2016 r. w ramach tej koncepcji zarejestrowano co najmniej 67 pól treningowych, ale istnieją także pola niezaewidencjonowane.

W 2014 r. wprowadzono oficjalnie rywalizację Pucharu Polski Młodzieży w Marszach na Orientację. Rywalizacja objęła juniorów, kategorię przejętą z Pucharu Polski, oraz młodzików, a w 2015 r. także dzieci.

W latach 2014–2015 Komisja InO ZG PTTK wprowadziła do obowiązujących przepisów uregulowania ułatwiające przygotowanie tras na orientację, rozszerzając i modyfikując podział tras ze względu na stopień zaawansowania uczestników, niezależnie od kategorii wiekowej.

Andrzej Wysocki

Komisja InO wybrana na lata 2014–2017

Od lewej: Dariusz Walczyna (sekretarz), Barbara Szmyt, Marek Pacek, Jacek Wieszaczewski, Andrzej Krochmal, Waldemar Fijor (przewodniczący), Piotr Zgoda, Zbigniew Tarnowski (wiceprzewodniczący), Maciej Urbaniak

PODZIAŁ IMPREZ NA ORIENTACJĘ

Na świecie wszelkie formy aktywności ruchowej zawierające elementy nawigacji określane są słowem „orienteering”. W Polsce pod tym pojęciem rozumiane są wszelkiego rodzaju imprezy na orientację (InO). Polską specjalnością są imprezy turystyczne, które powstały jako pierwsze, a dopiero później imprezy sportowe.

Turystyczne Imprezy na Orientację organizowane są w oparciu o regulaminy Komisji Imprez na Orientację Zarządu Głównego PTTK (KInO ZG PTTK), a sportowe w oparciu o przepisy Polskiego Związku Orientacji Sportowej (PZOS). Wraz z rozwojem różnych form orientacji terenowej powstały także inne organizacje i stowarzyszenia, które organizują imprezy na orientację, wykorzystując zapisy wcześniej funkcjonujących regulaminów i uwzględniające specyfikę swojej dyscypliny.

IMPREZY NA ORIENTACJĘ MOŻNA PODZIELIĆ:

1. Ze względu na rodzaj – na:

- a) turystyczne – polegające na pokonaniu trasy i odnalezieniu w terenie punktów kontrolnych (PK) za pomocą mapy, którą zapewnia organizator; w określonym limicie czasu. Punktacja końcowa uwzględnia spóźnienie ponad limit czasu, nieodnalezienie PK oraz dodatkowo wyniki różnego rodzaju zadań topograficznych i krajoznawczych. Imprezy turystyczne na orientację rozgrywane są na trasach uwzględniających doświadczenie uczestników: dla zaawansowanych (TZ), średnio zaawansowanych (TU), niezaawansowanych (TT), początkujących (TP) – lub w kategoriach wiekowych: dzieci (TD), młodzieży (TM), juniorów (TJ), seniorów (TS), weteranów (TW). Czas pobytu na trasie mierzony jest z dokładnością do 1 minuty;
- b) turystyczno-rekreacyjne (TRInO), krajoznawcze (TKr) polegające na pokonaniu trasy wyznaczonej przez punkty kontrolne (PK) w postaci obiektów krajoznawczych i udzieleniu odpowiedzi na pytanie związane z tym obiektem. Liczba osób w zespole oraz czas i sposób pokonywania trasy mogą być dowolne;
- c) sportowe – polegające na samodzielnym odnalezieniu w terenie w jak najkrótszym czasie kolejno wszystkich PK naniesionych przez organizatora na mapę. Brak potwierdzenia jakiegoś PK wyklucza zawodnika z końcowej klasyfikacji. Czas pobytu na trasie mierzony jest z dokładnością do 1 sekundy. Klasyfikacja prowadzona jest w kategoriach wiekowych i z podziałem na płeć. Z imprez na orientację ten rodzaj jest najpopularniejszy na świecie;

- d) szkoleniowe (SZ) – dla początkujących w orientacji turystycznej lub sportowej. Trasy są krótkie i proste orientacyjnie, czasami bez limitu czasu i klasyfikacji, np. trasy rodzinne. Dla najmłodszych trasy w terenie są oznakowane (najczęściej) kolorowymi wstążkami lub przeprowadzane na ograniczonym terenie.

2. Ze względu na formę uczestnictwa na:

- a) indywidualne – uczestnicy pokonują trasę indywidualnie (przeważnie są to imprezy sportowe);
- b) zespołowe – uczestnicy pokonują trasę w zespołach 2–5-osobowych w kategorii dla początkujących oraz w zespołach 2- lub 3-osobowych w pozostałych kategoriach; na trasach dla zaawansowanych i średnio zaawansowanych dopuszcza się start pojedynczego uczestnika;
- c) drużynowe – na imprezach turystycznych jest to klasyfikacja drużynowa klubów i środowisk, a na imprezach sportowych klasyfikacja klubów i sekcji sportowych w formie ligi;
- d) sztafetowe – rozgrywane na imprezach sportowych, podczas których na ogół od dwóch do czterech zawodników kolejno pokonuje trasę.

3. Ze względu na dyscyplinę:

- a) turystyki na: piesze (marsz na orientację – MnO), kolarskie, kajakowe, narciarskie, motorowe, podwodne i inne (np. speleologiczne);
- b) sportu na: bieg na orientację (BnO), rowerowa jazda na orientację (RjNO), narciarska jazda na orientację (NjNO), orientację precyzyjną (OP – trail orienteering), radioorientację, bieg przełajowy z mapą (O-run) i inne.

Organizowane są również inne imprezy o charakterze sportowym lub turystycznym: długodystansowe (maratony na orientację), rajdy przygodowe (w min. 3 dyscyplinach – AR), imprezy rogainingowe.

4. Ze względu na porę dnia na:

- a) dzienne,
- b) nocne,
- c) wieczorne,
- d) dziennie-nocne (najczęściej imprezy wieloetapowe lub długodystansowe).

5. Ze względu na zasięg terytorialny:

- a) lokalne,
- b) regionalne (mistrzostwa regionu itp.),
- c) ogólnopolskie (Mistrzostwa Polski, Puchar Polski itp.),
- d) międzynarodowe (głównie sportowe – mistrzostwa Europy i Świata).

Andrzej Krochmal

ZASADY PUNKTACJI I WSPÓŁZAWODNICTWA NA TURYSTYCZNYCH IMPREZACH NA ORIENTACJĘ PTTK

I. WSTĘP

Impreza na orientację, zwana dalej InO, jest dyscypliną turystyki kwalifikowanej, polegającą na pokonaniu trasy wyznaczonej przez punkty kontrolne (PK) w określonym czasie na podstawie dostarczonej przez organizatora mapy.

II. PUNKTY KONTROLNE

1. Punktem kontrolnym (PK) jest charakterystyczne miejsce w terenie zaznaczone na mapie lub wynikające z zadań lokalizacyjnych.
2. PK jest zaznaczony na mapie za pomocą okręgu i znajduje się w jego geometrycznym środku.
3. Punkt kontrolny jest oznakowany prostokątnym lampionem o bokach 20–30 cm, podzielonym po przekątnej, w kolorach białym (lewy górny róg) i czerwonym (prawy dolny róg).
4. Lampion powinien być opisany na białym polu dwuelementowym kodem (cyfry lub litery) oraz posiadać przyrząd do potwierdzania tego punktu (kredka, perforator, pieczątko itp.).
5. Lampion powinien być dobrze widoczny i ustawiony w miejscu charakterystycznym, przy czym miejsce to musi dać się jednoznacznie zlokalizować na mapie i w terenie.
6. Linia obowiązkowego przebiegu (przejścia, przejazdu, przepłynięcia), zwana dalej LOP, jest to odcinek trasy poprowadzony po charakterystycznych elementach liniowych (ścieżka, granica kultur, ogrodzenie, rów itp.). Lampion na linii obowiązkowego przebiegu musi być ustawiony możliwie najbliżej LOP, w odległości do 5 m od jej osi i musi być z niej dobrze widoczny.
7. Punktem kontrolnym może być obiekt nieoznakowany lampionem. Sposób potwierdzania obecności przy takim punkcie określa organizator.

8. Na mapach w skali od 1:1 do 1:2000 dopuszcza się stosowanie mniejszych lampionów (o bokach nie mniejszych niż 4 cm). Sposób potwierdzania obecności przy takim punkcie określa organizator.
9. Jeżeli odległość ustawienia lampionu od miejsca charakterystycznego zaznaczonego na mapie jest większa niż 2 mm w skali mapy, zespół nie ma obowiązku jego odszukania i za brak potwierdzenia tego punktu nie może być ukarany pod warunkiem dokonania wpisu „BPK”.
10. Poza punktami kontrolnymi (PK) na terenie imprezy mogą znajdować się lampiony, które oznaczają punkty stowarzyszone (PS) lub punkty mylne (PM).
11. Punkt stowarzyszony z określonym punktem kontrolnym lub obszarem (PS) jest to punkt ustawiony w terenie, który ze względu na co najmniej jeden z poniższych warunków, to jest:
 - a) niewielką odległość od PK (nie mniejszą niż 2 mm w skali mapy),
 - b) podobną formę terenu,
 - c) specyfikę mapy,
 - d) inne informacje podane przez organizatora,oddaje w przybliżeniu położenie punktu kontrolnego (PK).
12. Punkt stowarzyszony do linii obowiązkowego przebycia nie może być ustawiony w odległości mniejszej niż 5 m w terenie od linii zaznaczonej na mapie wzorcowej przez organizatora.
13. Punkt mylny (PM) musi być oddalony od PK o co najmniej 5 mm w skali mapy.
14. Punkty stowarzyszone i punkty mylne oznacza się w terenie w taki sam sposób jak punkty kontrolne.
15. Ze względu na specyfikę mapy i terenu imprezy organizator może (na każdym etapie) ustalić maksymalną odległość punktu stowarzyszonego od punktu kontrolnego (MOS), powyżej której wszystkie punkty stanowią dla danego PK punkty mylne.
16. W przypadku wprowadzenia MOS wszystkie punkty spełniające warunki PS w obszarze przez nią ograniczonym traktowane są jako PS.

III. TRASY

Turystyczne imprezy na orientację przeprowadzane są na trasach z podziałem na:

- 1) stopień zaawansowania (bez względu na wiek) uczestnika:
 - a) początkujący (TP),
 - b) niezaawansowani (TT),
 - c) średnio zaawansowani (TU),
 - d) zaawansowani (TZ);

- 2) dyscypliny turystyczne:
 - a) piesza,
 - b) rowerowa (TR),
 - c) kajakowa (TK),
 - d) narciarska (TN),
 - e) motorowa (TMot),
 - f) inne;
- 3) inne kryteria:
 - a) rodzinna/familijna (TF),
 - b) krajoznawcza (TKr),
 - c) rekreacyjna (RK),
 - d) turystyczno-rekreacyjna (TRInO)
 - e) szkoleniowa (SZ),
 - f) otwarta (TO),
 - g) inne.

IV. KATEGORIE WIEKOWE

Imprezy na orientację mogą być przeprowadzane z podziałem na kategorie wiekowe (decyduje rok urodzenia):

- a) dzieci do lat 13 (TD),
- b) młodzież od 14 do 16 lat (TM),
- c) juniorzy od 17 do 20 lat (TJ),
- d) seniorzy od lat 21 (TS),
- e) weterani od 50 do 64 lat (TW50),
- f) weterani od 65 lat (TW65).

V. CZAS PRZEBYCIA I ZALECANA SKALA TRUDNOŚCI TRASY

- 1. W turystycznych imprezach na orientację szybkość przebycia trasy nie jest punktowana.
- 2. Czas przeznaczony przez organizatora na pokonanie trasy nazywa się limitem podstawowym i jest on tak ustalony, aby przeciętny uczestnik mógł przebyć całą trasę w tempie turystycznym:
 - a) na pokonanie pieszo 1 km trasy na pełnej mapie, mierzonej w linii prostej między startem, poszczególnymi punktami kontrolnymi i metą, z uwzględnieniem linii obowiązkowego przebycia (LOP), z ominięciem przeszkód terenowych takich jak: rzeka, jezioro, teren zamknięty, przeznacza się dla poszczególnych tras i kategorii minimalną liczbę minut wg następującej tabeli:

Trasy	Kategorie	Skala trudności	Impreza dzienna	Impreza nocna
krajoznawcza (TKr) rekreacyjna (RK) szkoleniowa (SZ)	bez ograniczeń	mapa pełna	zastosowanie limitu do decyzji organizatora	
początkujący (TP) rodzinna/familijna (TF)	dzieci (TD)	co najmniej 90% PK w planie mapy	27,5 min	32,5 min
niezaawansowani (TT)	młodzież (TM)	co najmniej 75% PK w planie mapy	25 min	30 min
średnio zaawansowani (TU)	juniorzy (TJ)	co najmniej 50% PK w planie mapy	22,5 min	27,5 min
zaawansowani (TZ)	seniorzy (TS)	co najmniej 30% PK w planie mapy	20 min	25 min

- b) za zgodą organizatora istnieje możliwość startu na trasie z klasyfikacją w wyższej kategorii wiekowej,
 - c) etapy dnia muszą rozpoczynać się najwcześniej o wschodzie słońca, a kończyć najpóźniej o zachodzie słońca, z uwzględnieniem limitów spóźnień,
 - d) etapy nocne muszą rozpoczynać się nie wcześniej niż 1 godzinę po zachodzie słońca i kończyć nie później niż 1 godzinę przed wschodem słońca, z uwzględnieniem limitów spóźnień,
 - e) ze względów bezpieczeństwa zaleca się nie przeprowadzać etapów nocnych w kategoriach TD i TP.
3. Na trasach innych niż piesze zaleca się, aby limit podstawowy był wyznaczony wg poniższej tabeli:

	Trasa dzienna	Trasa nocna
Rowerowa	6 min (10 km/h)	10 min (6 km/h)
Kajakowa	15 min (4 km/h)	20 min (3 km/h)
Narciarska	10 min (6 km/h)	12 min (5 km/h)
Rolkowa	12 min (5 km/h)	15 min (4 km/h)
Konna	12 min (5 km/h)	15 min (4 km/h)

4. Podstawowy limit czasu ustalany jest przez organizatora z uwzględnieniem:
- a) długości trasy,
 - b) stopnia zaawansowania oraz wieku uczestników,
 - c) pory dnia,
 - d) sumy podejść, podjazdów ... (na pokonanie pieszo każdych 10 m dolicza się do limitu podstawowego 1 min),

„Podkurek” 2015

XLVI Zimowe Jazdy i Marsze na Orientację

DMP 2016

- e) charakterystyki terenu:
 - przebieżności;
 - rodzaju wód;
 - przeszkód terenowych,
 - f) czasu przeznaczanego na wykonanie zadań, do których zalicza się:
 - nanoszenie punktów kontrolnych z mapy wzorcowej na własną;
 - wyznaczanie położenia PK;
 - wszystkie zadania dodatkowe, o ile organizator przewidział wykonanie ich w ramach podstawowego limitu czasu,
 - g) rodzaju i jakości map (w przypadku map przekształconych lub niepełnych organizator powinien odpowiednio zwiększyć limit czasu),
 - h) pogody w czasie imprezy (w przypadku znacznego pogorszenia się warunków atmosferycznych przed startem organizator powinien w pierwszej kolejności skrócić trasę, a gdy jest to niemożliwe, wydłużyć limit czasu),
 - i) liczby punktów kontrolnych na trasie (podstawowy limit czasu powinien być wydłużony o 1 minutę na każdy PK).
5. Dodatkowe 10% podstawowego limitu czasu przysługuje w kat. TS:
- a) na imprezach rangi ogólnopolskiej i niższych, jeżeli chociaż jeden z członków zespołu ukończył 50 lat lub nie ukończył 10 roku życia,
 - b) na imprezach rangi Pucharu Polski, jeżeli wszyscy członkowie zespołu ukończyli 50 lat.
6. Prawo do korzystania z dodatkowego limitu czasu ze względu na wiek należy zaznaczyć na karcie startowej.
7. Na imprezach rangi Mistrzostw Polski nie zwiększa się limitów czasu ze względu na wiek.
8. Każdemu zespołowi poza podstawowym limitem czasu przysługuje limit spóźnień.
9. Limit spóźnień powinien być nie mniejszy niż 1/4 limitu podstawowego.
10. Na mecie czas jest mierzony w momencie oddania karty startowej po przybyciu ostatniego członka zespołu. Pomiaru czasu dokonuje się z dokładnością do jednej minuty.
11. Zespół może być sklasyfikowany po przekroczeniu limitu spóźnień, o ile zdąży przybyć na metę przed jej zamknięciem.

VI. ZASADY POTWIERDZANIA PUNKTÓW KONTROLNYCH NA KARCIE STARTOWEJ

1. Potwierdzenie punktu kontrolnego następuje przez wpisanie w pierwszym wolnym polu karty startowej za pomocą kredki umieszczonej przy lampionie

- numeru lub innego podanego na mapie oznaczenia PK (opisu PK) oraz kodu z lampionu ustawionego w tym miejscu.
2. W przypadku innego przyrzędu do potwierdzania PK (pieczętka, perforator itp.) potwierdzenie następuje przez opieczętowanie, przebicie perforatorem itp. odpowiedniego pola karty startowej i wpisanie własnym przyborem do pisania kodu lub innego, podanego na mapie, oznaczenia tego PK.
 3. Potwierdzeń dokonuje się w kolejnych polach karty startowej bez pozostawiania pól wolnych.
 4. Zespół ma prawo do poprawienia potwierdzonego PK lub PS w dowolnym momencie; zaleca się, aby oba te potwierdzenia objąć ramką w celu prawidłowej interpretacji przez sędziego.
 - a) poprawienia PK dokonuje się z zastosowaniem zasad zawartych w *rozdz. VI, p. 1, 2 i 3*,
 - b) za dokonanie każdorazowego poprawienia PK otrzymuje się odpowiednią liczbę punktów karnych (*rozdz. VII, p. 2i*),
 - c) ocenie podlegają wyłącznie ostatnie potwierdzenie danego PK oraz liczba dokonanych poprawień,
 - d) poprawienie nie powoduje zmiany kolejności potwierdzeń.
 5. W przypadku stwierdzenia, że w miejscu zaznaczonym na mapie przez organizatora lub wynikającym z zadań lokalizacyjnych nie ma ustawionego punktu kontrolnego, dokonuje się zapisu BPK (brak punktu kontrolnego) z dodaniem numeru lub oznaczenia tego PK, stosując zasady zawarte w *rozdz. VI, p. 1, 2 i 3*. Jeżeli uczestnik lub zespół skorzystał z możliwości potwierdzenia punktu kontrolnego zapisem BPK, a organizator (w przypadku spornym komisja odwoławcza) stwierdził(a) właściwe ustawienie PK, to zapis taki traktowany jest jako potwierdzenie punktu mylnego (PM).
 6. W przypadku braku przyrzędu do potwierdzania PK uczestnik wpisuje do karty startowej oznaczenie tego PK oraz kod z lampionu wraz z adnotacją BK (brak kredki).
 7. Inne dokonanie zapisu w przypadku braku punktu kontrolnego lub braku przyrzędu do potwierdzenia PK jak opisane w *rozdz. VI, p. 5 i 6* traktowane jest jak potwierdzenie punktu mylnego (PM).
 8. W jednym polu karty startowej może znajdować się tylko jedno potwierdzenie punktu kontrolnego.
 9. Organizator ma obowiązek podać liczbę PK do potwierdzenia na linii obowiązkowego przebycia (LOP), na obszarze i w zadaniu lokalizacyjnym posiadającym więcej niż jedno rozwiązanie; brak tej informacji oznacza, że należy potwierdzić tylko jeden PK. Kolejność potwierdzania punktów kontrolnych w ramach linii obowiązkowego przebycia, obszaru lub zadania lokalizacyjnego jest dowolna.
 10. Za potwierdzenie PK stojącego do 2 mm w skali mapy od miejsca zaznaczonego na mapie przez organizatora uczestnik nie może być karany.

VII. PUNKTACJA

1. W turystycznych imprezach na orientację zwycięża uczestnik lub zespół, który za pokonanie trasy uzyskał najmniejszą liczbę punktów karnych.
2. Punkty karne uzyskuje się za:
 - a) brak potwierdzenia punktu kontrolnego PK naniesionego na mapę przez organizatora 90 pkt
 - b) brak potwierdzenia punktu kontrolnego PK nienaniesionego na mapę przez organizatora (w tym PK z linii obowiązkowego przebycia (LOP), obszaru i zadania lokalizacyjnego) 60 pkt
 - c) potwierdzenie punktu mylnego PM lub każdego punktu kontrolnego ponad wymaganą liczbę 30 pkt
 - d) zmianę kolejności potwierdzeń PK lub wariantu pokonywania trasy (za każdą zmianę) 30 pkt
 - e) pozostawienie na karcie startowej wolnego pola zamiast kolejnego potwierdzenia punktu kontrolnego (przy wymaganej obowiązkowej kolejności potwierdzania punktów kontrolnych) 30 pkt
 - f) potwierdzenie punktu stowarzyszonego (PS) do punktu kontrolnego (PK) naniesionego przez organizatora na mapę 25 pkt
 - g) potwierdzenie punktu stowarzyszonego (PS) do punktu kontrolnego (PK) nienaniesionego przez organizatora na mapę, PK z zadania lokalizacyjnego, a także PS do całej linii obowiązkowego przebycia (LOP) i całego obszaru 15 pkt
 - h) brak opisu lub zły opis punktu kontrolnego 10 pkt
 - i) każdą zmianę potwierdzenia punktu kontrolnego (PK) lub punktu stowarzyszonego (PS) 10 pkt
 - j) każdą pełną minutę limitu spóźnień 1 pkt
 - k) każdą pełną minutę spóźnienia po przekroczeniu limitu spóźnień 10 pkt
 - l) niewykonanie zadania specjalnego 10 pkt
 - ł) niewłaściwe wykonanie zadania specjalnego – maksymalnie 10 pkt
 - naniesienie położenia punktu kontrolnego na mapę; błąd powyżej 1 mm – za każdy milimetr 1 pkt
 - pomiar i ocena odległości w terenie; błąd powyżej 5% – za każde 5% odległości 1 pkt
 - pomiar azymutu w terenie; błąd powyżej 2° – za każdy stopień 1 pkt
 - pokonanie odcinka trasy na regularność przebycia; błąd powyżej 1 min od wymaganego czasu przebycia – za każdą minutę 1 pkt
 - zadanie topograficzne i krajoznawcze – każda zła odpowiedź lub jej brak 2 pkt
 - zadanie topograficzne i krajoznawcze – częściowa odpowiedź 1 pkt
 - m) inne zadania specjalne (z podaniem punktacji) analogicznie do całego rozdz. VII, pkt 2ł 10 pkt
 - n) wszystkie zadania specjalne na jednym etapie nie więcej niż 30 pkt

VIII. PUNKTACJA GENERALNA

1. Na imprezach wieloetapowych poza klasyfikacją poszczególnych etapów prowadzoną w oparciu o punktację ujętą w rozdz. VII ze względu na różną wartość trasy (S) stosuje się wzór przeliczeniowy:

$$PP = 1000 \times [(S + P_1 - P_k) / S]$$

w którym użyto następujących oznaczeń:

PP – punkty przeliczeniowe,

S – wartość trasy (suma wartości wszystkich punktów kontrolnych do potwierdzenia na etapie),

P₁ – wartość bezwzględna punktów karnych zwycięskiego zespołu,

P_k – wartość bezwzględna punktów karnych danego zespołu.

2. Dla wszystkich zespołów, które ukończyły etap, minimalna liczba **PP = 1**.
3. Dla wszystkich zespołów, które zostały zdyskwalifikowane, nie zostały sklasyfikowane lub nie wystartowały na etapie, **PP = 0**.

IX. WARUNKI UKOŃCZENIA IMPREZY

1. Zespół, aby mógł być sklasyfikowany, musi:
 - a) potwierdzić co najmniej jeden punkt kontrolny (PK) lub punkt stowarzyszony (PS),
 - b) w komplecie przybyć na metę przed jej zamknięciem; wyniki członków zespołu niekompletnego są od tej pory liczone oddzielnie, jednak wyłącznie za wiedzą i zgodą organizatora,
 - c) oddać kartę startową w stanie umożliwiającym sędziemu identyfikację potwierdzeń, a także mapę, jeżeli jej zwrot był wymagany przez organizatora.
2. Zespół może nie być sklasyfikowany na danym etapie za:
 - a) podrabianie potwierdzeń na karcie startowej,
 - b) używanie niedozwolonego środka transportu,
 - c) korzystanie z pomocy osób trzecich przy pokonywaniu trasy.
3. Zespół może zostać zdyskwalifikowany na imprezie za:
 - a) dokonywanie samowolnych zmian w ustawieniu punktów kontrolnych,
 - b) niszczenie punktów kontrolnych lub przyrządów do ich potwierdzania,
 - c) nieuzasadnione używanie urządzeń elektronicznych do porozumiewania się na odległość lub określania położenia w terenie,
 - d) używanie map niedostarczonych i niedopuszczonych przez organizatora w skali większej niż 1:50 000,
 - e) nieprzestrzeganie Karty Turysty lub regulaminu porządkowego organizatora.

X. PROTESTY I ODWOŁANIA

1. Uwagi i odwołania rozstrzyga sędzia główny imprezy.
2. Na imprezach rangi ogólnopolskiej i wyższej protesty rozstrzyga pięcioosobowa komisja odwoławcza składająca się z sędziego głównego, budowniczego trasy lub kierownika imprezy oraz trzech Przodowników InO wybranych przed startem przez uczestników imprezy ze swojego grona.
3. Przodownicy powoływani do komisji odwoławczej na imprezach rangi Pucharu Polski i Mistrzostw Polski muszą posiadać co najmniej pięcioletni staż przodowniczy.
4. Komisja odwoławcza zbierana jest przez sędziego głównego z jego inicjatywy lub po wpłynięciu pisemnego protestu.
5. W przypadku protestów dotyczących wyników jednego z członków komisji odwoławczej zostaje on wyłączony z głosowania, a na jego miejsce zostaje powołany nowy sędzia wybrany przez pozostałych członków komisji odwoławczej.
6. Komisja odwoławcza ma głos decydujący w sprawach dotyczących naruszenia zasad punktacji.
7. Sędzia główny w uzasadnionych sytuacjach (niebezpieczne warunki atmosferyczne, zdarzenia losowe itp.) ma prawo odwołać etap lub anulować jego wyniki.

XI. POSTANOWIENIA KOŃCOWE

1. Stosowanie powyższych zasad jest zalecane na wszystkich imprezach na orientację, a na imprezach ogólnopolskich jest obowiązkowe.
2. Jeżeli organizator ogólnopolskiej imprezy na orientację zamierza z pewnych względów odstąpić od powyższych zasad, zobowiązany jest zamieścić o tym informację w regulaminie imprezy wysyłanym do uczestników i w komunikacie technicznym (po uzyskaniu pisemnej zgody Komisji InO ZG PTTK).
3. Wyłączne prawo do interpretacji „Zasad punktacji i współzawodnictwa w turystycznych imprezach na orientację” przysługuje Komisji Imprez na Orientację Zarządu Głównego PTTK.
4. Powyższe zasady obowiązują od 10 stycznia 2015 r. i jednocześnie tracą moc wszystkie dotychczasowe „Zasady punktacji i współzawodnictwa w turystycznych imprezach na orientację”.

INFORMACJE DLA ORGANIZATORÓW OGÓLNOPOLSKICH IMPREZ NA ORIENTACJĘ

I. PRAWA I OBOWIĄZKI ORGANIZATORA

Prawa:

- a) możliwość ubiegania się o dotację w ZG PTTK na organizację imprezy (dotyczy imprez rangi Mistrzostw Polski);
- b) prawo do używania w nazwie określenia „ogólnopolska InO” lub odpowiednio określić: „Mistrzostwa Polski” i „... runda Pucharu Polski (Młodzieży)”;
- c) możliwość umieszczenia informacji o swojej imprezie w kalendarzu imprez ogólnopolskich wydawanym przez KInO ZG PTTK;
- d) możliwość przyznawania punktów – za każdy etap – do OInO:
 - 3 pkt na imprezie ogólnopolskiej,
 - 4 pkt na imprezie Pucharu Polski lub Pucharu Polski Młodzieży,
 - 5 pkt na imprezie Mistrzostw Polski.

Obowiązki:

- a) stosowanie się do wskazówek zawartych w „Informacjach dla organizatorów ogólnopolskich InO”;
- b) przestrzeganie aktualnych „Zasad punktacji i współzawodnictwa w turystycznych InO PTTK” opracowanych przez KInO ZG PTTK;
- c) dostarczenie w formie elektronicznej dokumentacji imprezy do KInO ZG PTTK zawierającej regulamin, informator techniczny, komplet map wszystkich kategorii, protokół;
- d) dostarczenie na adres poczty elektronicznej KInO ZG regulaminu imprezy na miesiąc przed imprezą.

II. REGULAMIN

1. Powinien być dostarczony do uczestników najpóźniej na miesiąc przed upływem terminu zgłoszeń.

2. W jego treści powinny się znaleźć następujące informacje:
 - a) nazwa imprezy,
 - b) organizatorzy, komitet organizacyjny (nazwisko, imię, funkcja),
 - c) współorganizatorzy, sponsorzy, honorowy patronat,
 - d) data i miejsce imprezy,
 - e) forma i kategorie,
 - f) klasyfikacje,
 - g) teren,
 - h) mapy,
 - i) baza imprezy i możliwości dotarcia (środki komunikacji, godziny odjazdów, dokładny szkic dojścia do bazy),
 - j) zgłoszenia – podanie wymaganej formy,
 - k) wpisowe (wysokość, ew. zniżki, adres lub numer konta, forma wpłaty, termin),
 - l) świadczenia organizatorów,
 - m) ramowy program imprezy,
 - n) informacje o ewentualnych odstępstwach od punktacji KInO ZG PTTK (na które Komisja InO wyraziła pisemną zgodę),
 - o) postanowienia końcowe (ubezpieczenie, interpretacja regulaminu i inne).

III. MATERIAŁY STARTOWE

1. Materiały dla uczestników powinny być skompletowane (karty startowe, świadczenia, szczegółowy program imprezy, regulamin obiektu, dojścia do startów i powroty z met, harmonogram pracy sekretariatu, informacje o zastosowanym przeliczniku itp.) i wydawane w sekretariacie imprezy przy weryfikacji zgłoszeń.
2. Losowanie kolejności startów wymaga rozstawienia uczestników z czołówki krajowej i z jednego środowiska oraz zmiany kolejności startów na poszczególnych etapach.

IV. ZGŁOSZENIA

1. Jeżeli organizator przewiduje i dopuszcza możliwość startu uczestników bez wcześniejszego zgłoszenia, to powinien zabezpieczyć odpowiednią ilość materiałów startowych i świadczeń.
2. Uczestnik zgłoszony wraz z opłaconym w terminie wpisowym powinien otrzymać wszystkie materiały startowe i świadczenia gwarantowane przez organizatora w regulaminie.

V. TRASA I MAPY

1. Etapy dla wszystkich tras i kategorii muszą być różne, koncepcja może być podobna, ale o zróżnicowanych szczegółach. W żadnym wypadku skorzystanie z mapy innej kategorii nie może być pomocne w pokonaniu etapu.
2. Mapy wydawane uczestnikom imprez ogólnopolskich, a w szczególności MP i PP, powinny być uaktualnione i opracowane specjalnie dla potrzeb danej imprezy.
3. Mapy muszą być czytelne i muszą zawierać następujące informacje:
 - a) limity czasu: podstawowy i spóźnień,
 - b) liczbę PK do potwierdzenia na trasie,
 - c) planowaną długość trasy,
 - d) opis treści mapy, jej przekształceń i zadań specjalnych,
 - e) nazwę imprezy (etapu) z datą,
 - f) nazwę organizatora,
 - g) numer etapu wraz z kategorią,
 - h) imię i nazwisko budowniczego (nr legitymacji uprawnień Organizatora InO lub Przodownika InO),
 - i) skalę mapy i cięcie warstwicowe (zalecane, lecz uzależnione od specyfiki trasy).
4. Minimalna liczba etapów na imprezach rangi ogólnopolskiej (i wyższej) wynosi 3. Dla imprez rangi MP liczbę etapów określa regulamin Mistrzostw Polski w MnO.
5. Maksymalna liczba etapów wynosi 4 na dobę.
6. Zaleca się, by średnia długość tras wynosiła ok. 4 km.
7. Należy zwrócić uwagę na tzw. dojściówki, by ze względu na swą długość nie wypaczały imprezy, a uczestnicy mogli je pokonać na podstawie mapy lub szkicu.
8. Wszystkie zmiany i poprawki wynikłe po wydrukowaniu mapy muszą być podane w formie mapy wzorcowej i oznaczone kolorem czerwonym.
9. Wszelkie inne informacje potrzebne uczestnikowi przy pokonywaniu trasy powinny być podane wraz z mapą.

VI. BAZA IMPREZY

1. Baza imprezy powinna swobodnie pomieścić wszystkich zgłoszonych (spodziewanych) uczestników.
2. Należy wybierać taką bazę, która zapewni minimum higieniczne i sanitarne dla uczestników (ciepła woda, sanitariaty, miejsce do spożywania posiłków) oraz pomieszczenie dla organizatorów i miejsce na odprawę.
3. Jeżeli baza położona jest daleko od węzłów komunikacyjnych, to należy zapewnić dojazd, podając w regulaminie godziny odjazdów.

VII. PRZEBIEG IMPREZY

1. Start i metę w miarę możliwości należy lokalizować w bazie imprezy lub innym miejscu zadaszonym.
2. Jeżeli przewiduje się połączenie etapowe, to powinno się zapewnić oczekiwanie uczestników na start do następnego etapu przynajmniej w miejscu zadaszonym.
3. Etapy, które rozpoczynają się w terenie, nie mogą wymagać wykreślenia (w przypadku złej pogody wypacza to cały etap).
4. Start do poszczególnych etapów powinien być tak zorganizowany, aby uczestnicy startujący nie mieli możliwości kontaktowania się z uczestnikami oczekującymi na start.
5. O wszystkich zmianach czasowych w stosunku do szczegółowego programu imprezy przedstawionego przez organizatora uczestnicy muszą zostać powiadomieni z odpowiednim wyprzedzeniem.
6. Na mapach wzorcowych położenie PK powinno być naszpilkowane lub wyraźnie oznaczone.
7. Wszystkie mapy wzorcowe powinny być ponumerowane.
8. Wskazane jest, by mapy wzorcowe były umieszczone na twardym blacie, stoliku itp.
9. Wymagane jest możliwie szybkie przedstawienie uczestnikom położenia wszystkich PK na pełnej mapie terenu, a w przypadku gdy ujawnia ona treść następnego etapu, na mapie niepełnej (wzorcówce).
10. W celu rozróżnienia naniesionych PK zaleca się stosowanie kolorów: dla PK – czerwonego, dla PS – zielonego oraz dla PM – niebieskiego.
11. Wyniki etapów powinny być jak najszybciej dostępne dla uczestników (w miarę możliwości przed następnym etapem), a końcowe obowiązkowo przed oficjalnym zakończeniem imprezy.
12. Organizator musi dokładnie wyznaczyć czas, w którym uczestnicy mieliby prawo do zgłaszania swoich uwag dotyczących wyników, zanim staną się oficjalne, przewidując na to co najmniej 1 godzinę.
13. Na wszystkich imprezach rangi MP, PP i PPM stosowany jest przelicznik punktowy do klasyfikacji generalnej przedstawiony w „Zasadach punktacji i współzawodnictwa w turystycznych InO KInO ZG PTTK”.

VIII. PROTOKÓŁ IMPREZY

1. Protokół musi zawierać:
 - a) nazwę imprezy;
 - b) datę i miejsce imprezy;

- c) wyniki końcowe, a w ich ramach:
 - imię i nazwisko uczestnika,
 - klub,
 - miejscowość zamieszkania uczestnika,
 - punkty karne na każdym etapie,
 - punkty przeliczeniowe,
 - miejsce po każdym etapie,
 - miejsce po wszystkich etapach;
- d) liczbę punktów do Odznaki InO za każdy etap dla każdej kategorii;
- e) przebieg trasy i liczbę punktów zaliczanych do innych odznak turystyki kwalifikowanej.

IX. POSTANOWIENIA KInO ZG PTTK

1. Stosowanie powyższych zasad jest zalecane na wszystkich imprezach na orientację, a na imprezach ogólnopolskich jest obowiązkowe.
2. Imprezy ogólnopolskie podlegają ocenie prowadzonej przez KInO ZG PTTK.
3. Organizator w określonych sytuacjach ma prawo nagrodzić uczestnika lub grupę uczestników wyróżnieniem „Fair Play”, a o zaistniałym fakcie ma obowiązek poinformować pozostałych uczestników w trakcie uroczystości zakończenia imprezy oraz w formie pisemnej KInO ZG PTTK.

ZASADY PRYZNAWANIA IMPREZOM RANGI OGÓLNOPOLSKIEJ, PUCHARU POLSKI, PUCHARU POLSKI MŁODZIEŻY ORAZ MISTRZOSTW POLSKI

1. Prawo do nadawania imprezie rangi ogólnopolskiej, Pucharu Polski, Pucharu Polski Młodzieży oraz Mistrzostw Polski posiada wyłącznie Komisja Imprez na Orientację Zarządu Głównego PTTK.
2. Przyznawanie imprezie rangi spośród wymienionych w p. 1 może mieć miejsce wyłącznie na podstawie pisemnego zgłoszenia od organizatora, przesłanego na adres KInO ZG PTTK:
 - a) do 15 maja roku poprzedzającego imprezę – dla imprez Mistrzostw Polski,
 - b) do 1 października roku poprzedzającego imprezę – dla imprez Pucharu Polski, Pucharu Polski Młodzieży, zlotu Przodowników InO, kursu Przodowników InO oraz imprez rangi ogólnopolskiej.
3. Prawo do ubiegania się o nadanie imprezie odpowiedniej rangi mają wszystkie organizacje i osoby prywatne, które w latach poprzednich były organizatorami wieloetapowych InO opartych na „Zasadach punktacji i współzawodnictwa w turystycznych InO PTTK” opracowanych przez KInO ZG PTTK.
4. Zgłoszenie należy wypełnić wg wzoru zatwierdzonego przez KInO ZG PTTK dostępnego na jej stronie internetowej.
5. Nadanie imprezie proponowanej rangi odbywa się w drodze głosowania na forum KInO ZG PTTK na podstawie materiałów przesłanych przez organizatora z poprzednich edycji danej imprezy oraz własnych informacji członków Komisji, a decyzja zapada zwykłą większością głosów.
6. KInO ZG PTTK ma obowiązek poinformować pisemnie wszystkich organizatorów zgłoszonych imprez o podjętych decyzjach w terminie 14 dni od daty głosowania.
7. Interpretacja niniejszych zasad należy wyłącznie do KInO ZG PTTK.
8. Zasady przyznawania imprezom rangi ogólnopolskiej, Pucharu Polski, Pucharu Polski Młodzieży oraz Mistrzostw Polski wchodzi w życie 1 stycznia 2015 r.

REGULAMIN MISTRZOSTW POLSKI W MARSZACH NA ORIENTACJĘ

I. ZAŁOŻENIA OGÓLNE

1. Celem organizowania Mistrzostw Polski jest:
 - a) wyłonienie mistrzów Polski w turystycznych imprezach na orientację,
 - b) promocja imprez na orientację w różnych środowiskach,
 - c) uatrakcyjnienie ogólnopolskich imprez na orientację.
2. W roku kalendarzowym organizowane są następujące rodzaje Mistrzostw Polski:
 - a) Drużynowe Mistrzostwa Polski w Turystycznych Imprezach na Orientację, zwane dalej DMP, z klasyfikacją drużynową i zespołową,
 - b) Mistrzostwa Polski w Indywidualnych Marszach na Orientację, zwane dalej IMP,
 - c) Mistrzostwa Polski w Nocnych Marszach na Orientację, zwane dalej NMP.
3. Organizatorem imprez rangi Mistrzostw Polski jest Komisja Imprez na Orientację Zarządu Głównego PTTK.
4. Przeprowadzenie imprezy Komisja zleca wybranym przez siebie jednostkom organizacyjnym zgodnie z „Zasadami przyznawania imprezom rangi ogólnopolskiej, Pucharu Polski i Mistrzostw Polski” i ogłasza w kalendarzu imprez ogólnopolskich.
5. Imprezy rangi Mistrzostw Polski odbywają się w oparciu o „Zasady punktacji i współzawodnictwa w turystycznych Imprezach na Orientację PTTK”.
6. Do klasyfikacji generalnej mistrzostw zaliczane są wszystkie etapy imprezy.

II. DRUŻYNOWE MISTRZOSTWA POLSKI W TURYSTYCZNYCH IMPREZACH NA ORIENTACJĘ (DMP)

1. DMP rozgrywane są w celu wyłonienia najlepszej drużyny reprezentującej klub, organizację lub województwo.
2. DMP rozgrywane są w kategoriach:
 - a) seniorów (TS),
 - b) juniorów (TJ),

- c) młodzieży (TM).
- 3. Inne niż wymienione w rozdz. II p. 2 kategorie mogą być rozgrywane po uzgodnieniu z KInO ZG PTTK w zależności od możliwości organizatora.
- 4. W skład drużyny wchodzi maksymalnie:
 - a) 2 zespoły w kategorii TS,
 - b) 2 zespoły w kategorii TJ,
 - c) 2 zespoły w kategorii TM,
 - d) 1 zespół w każdej innej kategorii.
- 5. Klasyfikowane są drużyny złożone z co najmniej 3 zespołów.
- 6. Klasyfikacja drużyn odbywa się na podstawie sumy punktów przeliczeniowych wszystkich zespołów wchodzących w skład drużyny na wszystkich etapach.
 - a) w kategoriach TS, TJ i TM rozgrywane są po trzy etapy, w tym co najmniej jeden dzienny i co najmniej jeden nocny,
 - b) liczba etapów w innych kategoriach uzgadniana jest każdorazowo z KInO ZG PTTK.
- 7. We wszystkich kategoriach zespół tworzą dwie osoby, z możliwością dopuszczenia przez sędziego głównego jednego zespołu jednoosobowego w drużynie.
- 8. Skład zespołów nie może ulegać zmianie w trakcie imprezy.
- 9. Poszczególne zespoły mogą reprezentować drużynę w różnych kategoriach pod warunkiem wcześniejszego zgłoszenia w ramach limitów zgodnie z rozdz. II p. 4.
- 10. Oprócz klasyfikacji drużynowej prowadzone są klasyfikacje zespołowe w poszczególnych kategoriach.
- 11. W klasyfikacji drużynowej za zajęcie trzech pierwszych miejsc każdemu członkowi drużyny przyznawane są medale, dyplomy i tytuły mistrza, wicemistrza i II wicemistrza Polski.
- 12. Zespoły reprezentujące jedną drużynę w poszczególnych kategoriach muszą być rozstawione, a kolejność startów na etapach musi ulegać zmianie.
- 13. Osoby, które zajęły w roku poprzednim w Pucharze Polski miejsca od pierwszego do pięćdziesiątego w kat. TS lub miejsca od pierwszego do trzydziestego w kat. TJ, chcące startować w drużynie spoza swojego klubu, organizacji lub województwa, zobowiązane są do końca lutego roku bieżącego zgłosić to do Komisji InO ZG PTTK, pod rygorem zakazu startu w drużynie, o której mowa powyżej.

III. MISTRZOSTWA POLSKI W INDYWIDUALNYCH MARSZACH NA ORIENTACJĘ (IMP)

- 1. IMP rozgrywane są w dwóch kategoriach:
 - a) seniorów (TS) startujących na trasie TZ,
 - b) juniorów (TJ) startujących na trasie TU.

2. Na trasach TZ i TU uczestnicy startują indywidualnie, a na pozostałych trasach dopuszcza się start w zespołach zgodnie z regulaminem imprezy.
3. IMP składają się z co najmniej czterech etapów, w tym co najmniej dwóch dziennych i co najmniej jednego etapu nocnego.
4. Uczestnicy reprezentujący jedno środowisko muszą być rozstawieni, a kolejność startów na etapach musi ulegać zmianie.
5. Trzej najlepsi uczestnicy w obydwu kategoriach otrzymują medale IMP oraz tytuły indywidualnego mistrza, wicemistrza i II wicemistrza Polski.

IV. MISTRZOSTWA POLSKI W NOCNYCH MARSZACH NA ORIENTACJĘ (NMP)

1. NMP rozgrywane są w dwóch kategoriach:
 - a) seniorów (TS) startujących na trasie TZ,
 - b) juniorów (TJ) startujących na trasie TU.
2. NMP składają się z co najmniej 3 etapów.
3. Zespoły reprezentujące jedno środowisko muszą być rozstawione, a kolejność startów na etapach musi ulegać zmianie.
4. Członkowie trzech najlepszych zespołów w obydwu kategoriach otrzymują medale NMP oraz tytuły odpowiednio mistrza, wicemistrza i II wicemistrza Polski w nocnych marszach na orientację.

V. UWAGI KOŃCOWE

1. Stosowanie niniejszego regulaminu jest obowiązkowe.
2. Wszelkie odstępstwa od regulaminu muszą być zatwierdzone przez KInO ZG PTTK i zamieszczone w regulaminie imprezy.
3. Interpretacja niniejszego regulaminu należy do KInO ZG PTTK.
4. Regulamin wchodzi w życie 1 stycznia 2015 r.

REGULAMIN PUCHARU POLSKI W MARSZACH NA ORIENTACJĘ

1. Celem prowadzenia klasyfikacji Pucharu Polski (PP) jest:
 - a) wyłonienie najlepszych uczestników w MnO w kolejnych sezonach,
 - b) uatrakcyjnienie ogólnopolskich imprez na orientację,
 - c) promocja imprez na orientację w różnych środowiskach.
2. Klasyfikacja Pucharu Polski w MnO prowadzona jest przez KInO ZG PTTK.
3. Sędziego głównego PP powołuje i odwołuje KInO ZG PTTK.
4. Na imprezie PP rozgrywane są dwie trasy zaliczane do jednej klasyfikacji PP:
 - a) zaawansowanych (TZ).
 - b) średnio zaawansowanych (TU).
- O wyborze trasy decyduje uczestnik.
5. Do klasyfikacji PP zaliczanych jest od 5 do 8 imprez zatwierdzonych przez Komisję InO ZG PTTK:
 - a) cykl imprez PP obejmuje jeden rok kalendarzowy,
 - b) zgłoszenie imprez proponowanych do klasyfikacji PP odbywa się zgodnie z „Zasadami przyznawania imprezom rangi ogólnopolskiej, Pucharu Polski, Pucharu Polski Młodzieży i Mistrzostw Polski”,
 - c) wyboru imprez dokonuje KInO ZG PTTK w głosowaniu jawnym zwykłą większością głosów i ogłasza w kalendarzu imprez ogólnopolskich,
 - d) imprezami obligatoryjnie zaliczanymi do klasyfikacji PP są:
 - Mistrzostwa Polski w Indywidualnych MnO,
 - Mistrzostwa Polski w Nocnych MnO.
6. Każda trasa z klasyfikacją PP składa się z 3–5 etapów.
7. Do klasyfikacji PP sumowane są 4 najlepsze wyniki za miejsca zajęte na trasach TZ i TU poszczególnych imprez. W przypadku startu uczestnika na trasach TZ i TU tej samej imprezy do klasyfikacji PP zalicza się lepszy z wyników.
 - a) podstawą przyznawania punktów do klasyfikacji PP są protokoły końcowe imprez przesyłane przez organizatorów do Sędziego Głównego PP;
 - b) na imprezach z klasyfikacją zespołową punkty PP przyznaje się każdemu członkowi zespołu wg zasady:

	TZ	TU
1 miejsce	30	20
2 miejsce	27	18
3 miejsce	25	17
4 miejsce	24	16
5 miejsce	23	15
.....		
27 i dalsze – TZ	1	1
19 i dalsze – TU		

c) w imprezach z klasyfikacją indywidualną punkty PP przyznaje się według zasady:

	TZ	TU
1 miejsce	30	20
2 miejsce	28,5	19
3 miejsce	27	18
4 miejsce	26	17,5
5 miejsce	25	17
6 miejsce	24,5	16,5
.....		
53 i dalsze – TZ	1	1
37 i dalsze – TU		

d) w przypadku zajęcia tego samego miejsca przez dwa bądź więcej zespołów wszystkie one otrzymują tę samą liczbę punktów, przewidzianą za to miejsce w regulaminie Pucharu Polski;

e) przy ustalaniu kolejnych miejsc, w sytuacji o której mowa w pkt d, brana jest pod uwagę liczba zespołów, jakie sklasyfikowano przed danym zespołem;

f) w przypadku równej liczby punktów zdobytych w danej edycji PP o miejscu od 1 do 10 decydują w kolejności:

- wynik kolejnej (licząc od pierwszej) najwyżej punktowanej imprezy,
- wynik w Mistrzostwach Polski w Indywidualnych Marszach na Orientację,
- liczba lepszych wyników w bezpośredniej rywalizacji.

8. Uczestnicy zajmujący miejsca 1–3 w klasyfikacji końcowej otrzymują puchary Komisji InO ZG PTTK.

9. Interpretacja niniejszego regulaminu oraz rozstrzyganie spraw spornych i protestów dotyczących PP należy do Sędziego Głównego PP.

10. Odwołania od decyzji Sędziego Głównego rozpatruje KInO ZG PTTK.

11. Regulamin wchodzi w życie 1 stycznia 2015 r.

„ORIENT” 2011

„DyMnO” 2015

DMP 2016

„DyMnO” 2015

REGULAMIN PUCHARU POLSKI MŁODZIEŻY W MARSZACH NA ORIENTACJĘ

1. Celem prowadzenia punktacji Pucharu Polski Młodzieży (PPM) jest:
 - a) wyłonienie najlepszych uczestników w marszach na orientację w kolejnych sezonach,
 - b) uatrakcyjnienie ogólnopolskich imprez na orientację,
 - c) promocja imprez na orientację wśród młodzieży.
2. Punktacja Pucharu Polski Młodzieży w Marszach na Orientację prowadzona jest przez KInO ZG PTTK.
3. Sędziego głównego PPM powołuje i odwołuje KInO ZG PTTK.
4. Klasyfikacja PPM prowadzona jest w trzech kategoriach:
 - a) dzieci (TD),
 - b) młodzieży (TM),
 - c) juniorów (TJ).
5. Do punktacji PPM zaliczane są imprezy wymienione w kalendarzu Pucharu Polski Młodzieży w Marszach na Orientację, będącym załącznikiem do niniejszego regulaminu.
6. Do punktacji PPM sumowane są:
 - a) dla TD i TM 3 najlepsze wyniki za miejsca zajęte w klasyfikacjach końcowych poszczególnych imprez,
 - b) dla TJ 4 najlepsze wyniki za miejsca zajęte w klasyfikacjach końcowych poszczególnych imprez.
7. Podstawą przyznawania punktów do punktacji PPM są protokoły końcowe imprez przesyłane przez organizatorów do sędziego głównego PPM.
8. Punkty PPM przyznaje się każdemu członkowi zespołu wg zasady:

1 miejsce – 30 pkt
2 miejsce – 27 pkt
3 miejsce – 25 pkt
4 miejsce – 24 pkt
5 miejsce – 23 pkt
...
27 miejsce i dalsze – 1 pkt

 - a) w przypadku zajęcia tego samego miejsca przez dwa bądź więcej zespołów wszystkie one otrzymują tę samą liczbę punktów, przewidzianą za to miejsce w regulaminie PPM;
 - b) przy ustalaniu kolejnych miejsc, w sytuacji o której mowa w pkt 8a, brana jest pod uwagę liczba zespołów, jakie sklasyfikowano przed danym zespołem;

- c) w przypadku równej liczby punktów zdobytych w ciągu roku o miejscu decydują w kolejności:
- wynik kolejnej (licząc od pierwszej) najwyżej punktowanej imprezy,
 - wynik w Drużynowych Mistrzostwach Polski w Turystycznych Imprezach na Orientację,
 - liczba lepszych wyników w bezpośredniej rywalizacji.
9. Impreza PPM musi składać się z 3 lub 4 etapów w każdej kategorii. W uzasadnionych przypadkach, za zgodą Komisji, dopuszcza się dwa etapy w kat. TD.
10. Zwycięzcy PPM otrzymują puchary Komisji InO ZG PTTK.
11. Organizator ma obowiązek umieścić w regulaminie, na stronie internetowej oraz w materiałach promocyjnych logo Pucharu Polski Młodzieży oraz link do strony ino.pttk.pl/młodzież.
12. Interpretacja niniejszego regulaminu oraz rozstrzyganie spraw spornych i protestów dotyczących PPM należą do Sędziego Głównego PPM.
13. Odwołania od decyzji Sędziego Głównego PPM rozpatruje KInO ZG PTTK.
14. Regulamin wchodzi w życie 1 stycznia 2016 r.

INFORMACJE ORGANIZACYJNE OGÓLNOPOLSKIEGO ZLOTU PRZODOWNIKÓW InO

I. Założenia ogólne

1. Celem organizowania Ogólnopolskiego Zlotu Przodowników InO jest:
 - a) wymiana doświadczeń,
 - b) szkolenie kadry,
 - c) spotkanie z Komisją InO ZG PTTK,
 - d) popularyzacja InO.
2. Organizatorem Zlotu jest Komisja Imprez na Orientację Zarządu Głównego PTTK.
3. Przeprowadzenie Zlotu Komisja zleca wybranym przez siebie jednostkom organizacyjnym i ogłasza rokrocznie w kalendarzu imprez ogólnopolskich.
4. Zgłoszenie i organizacja Ogólnopolskiego Zlotu Przodowników InO odbywa się według:
 - a) „Zasad przyznawania imprezom rangi ogólnopolskiej, Pucharu Polski oraz Mistrzostw Polski” o randze mistrzowskiej,
 - b) „Informacji dla organizatorów ogólnopolskich InO rangi MP i PP”.
5. Komisja InO ZG PTTK zaleca kierować się powyższymi informacjami.

II. Uczestnictwo

1. Pierwszeństwo uczestnictwa w Zlocie mają:
 - a) członkowie Komisji InO ZG PTTK,
 - b) Młodzieżowi Przodownicy InO,
 - c) Przodownicy InO,
 - d) Organizatorzy InO,
 - e) reprezentanci środowisk i klubów InO.
2. Członkowie Komisji InO ZG PTTK są zwolnieni z opłaty wpisowego na Zlot pod warunkiem terminowego potwierdzenia uczestnictwa.

III. Program

1. Organizator Zlotu powinien realizować następujące założenia programowe:
 - a) wykłady i dyskusje,
 - b) spotkanie z władzami terenowymi,
 - c) wręczenie wyróżnień,
 - d) poznawanie walorów turystyczno-krajoznawczych.
2. Program Zlotu zatwierdza Komisja InO ZG PTTK.

REGULAMIN ODZNAKI IMPREZ NA ORIENTACJĘ

I. POSTANOWIENIA OGÓLNE

1. Odznaka Imprez na Orientację, zwana w skrócie OInO, jest ustanowiona i nadawana przez Polskie Towarzystwo Turystyczno-Krajoznawcze w celu zachęcenia społeczeństwa, turystów różnych dyscyplin turystyki kwalifikowanej do udziału w imprezach na orientację, jako jednej z form aktywnego wypoczynku.
2. OInO może zdobywać każdy bez względu na wiek, kto spełni warunki przedstawione w niniejszym regulaminie.
3. OInO jest ustanowiona w pięciu kategoriach:
 - I – popularnej OInO (bez stopni),
 - II – małej OInO w stopniu brązowym, srebrnym i złotym,
 - III – dużej OInO w stopniu brązowym, srebrnym i złotym,
 - IV – „Za wytrwałość” (trzy stopnie: I, II, III),
 - V – „Dla najwytrwalszych” (cztery stopnie: I, II, III, IV).
4. OInO zdobywa się sukcesywnie, począwszy od stopnia popularnego. Na każdy stopień odznaki zalicza się ogólną liczbę punktów zdobytych w dowolnym okresie. Nadwyżka zdobytych punktów zaliczana jest do odznaki wyższego stopnia.
5. Warunkiem nadania OInO jest zdobycie określonej w *rozdz. II* liczby punktów przyznawanych za udział w imprezach na orientację.
6. Punkty na OInO można zdobywać, uczestnicząc w InO indywidualnie lub zespołowo.
7. W imprezach wieloetapowych lub wielodyscyplinowych następujących po sobie lub z przerwami czasowymi każdy etap lub kolejna dyscyplina są traktowane oddzielnie.

II. WARUNKI ZDOBYWANIA OInO

1. OInO przyznaje się za zdobycie następującej liczby punktów:

Kat.	Stopień odznaki	Liczba punktów	Minimalna liczba punktów na imprezach ogólnopolskich	Kolor odznaki
I	Popularna	5 imprez (etapów)	–	
II	Mała brązowa Mała srebrna Mała złota	20 50 100	Łącznie 50	
III	Duża brązowa Duża srebrna Duża złota	150 200 250	Łącznie 200	
IV	Za wytrwałość I stopnia II stopnia III stopnia	100 300 500		zielony niebieski czerwony
V	Dla najwytrwalszych I stopnia II stopnia III stopnia IV stopnia	750 1000 1500 2500		zielony niebieski czerwony żółty

2. Podstawą do nadania OInO jest starannie wypełniona książeczka OInO (według wzoru ustalonego przez Komisję Imprez na Orientację ZG PTTK).
3. Potwierdzeniem udziału w InO jest dokładny zapis w książeczce OInO dokonany przez uczestnika i potwierdzony przez organizatora, zawierający m.in.:
 - a) liczbę porządkową etapów (od pierwszego startu),
 - b) datę, nazwę i miejsce imprezy,
 - c) liczbę zdobytych punktów za etap,
 - d) pieczętkę i podpis organizatora.
4. Potwierdzenia w książeczce OInO może dokonać Przodownik InO lub Organizator InO obecny na imprezie, a jeśli był nieobecny – na podstawie protokołu z imprezy (podpis z podaniem numeru uprawnień Przodownika lub Organizatora).
5. Przodownicy InO są zwolnieni z obowiązku uzyskiwania potwierdzeń, o których mowa w rozdz. II p. 3c i 4.
6. Przy weryfikacji kolejnych stopni odznaki należy przedłożyć książeczkę(i) OInO z ostatnio zweryfikowaną odznaką.
7. Odznaki w kategorii dużej, „Za wytrwałość” i „Dla najwytrwalszych” przyznaje Główny Referat Weryfikacyjny (GRW) KInO ZG PTTK. Odznaki w pozosta-

łych kategoriach weryfikują i przyznają regionalne, oddziałowe i klubowe referaty weryfikacyjne (RW) – zgodnie z uprawnieniami nadanymi przez KInO ZG PTTK.

8. Przyznanie odznaki wpisuje do książeczki OInO członek RW, potwierdzając je pieczętą RW i swoim podpisem.
9. Udział w InO można zaliczyć równocześnie do innych odznak turystyki kwalifikowanej.

III. ZASADY PRYZNAWANIA PUNKTÓW NA OInO

1. Punkty na OInO przyznaje się za udział w imprezie/etapie w zależności od zasięgu terytorialnego InO na podstawie kalendarzy ogólnopolskich i regionalnych:
 - 5 pkt** – za etapy ogólnopolskie rangi Mistrzostw Polski,
 - 4 pkt** – za etapy ogólnopolskie rangi Pucharu Polski i Pucharu Polski Młodzieży,
 - 3 pkt** – za pozostałe etapy ogólnopolskie oraz imprezy finałowe reprezentantów środowisk oraz za etapy na Ogólnopolskim Zlocie PInO (na podstawie kalendarza KInO ZG PTTK),
 - 2 pkt** – za etapy regionalne oraz na Zlocie aktywu InO środowisk regionalnych (na podstawie kalendarza RKInO PTTK),
 - 1 pkt** – za etapy lokalne, szkoleniowe, sportowe i ekstremalne, bez klasyfikacji i inne (w tym etapy towarzyszące),
 - 0 pkt** – za etapy nieukończone.
2. Etapy inne niż turystyczne są zaliczane zgodnie z wykładnią imprezy turystycznej (potwierdzenie co najmniej jednego PK ze swojej trasy).
3. Rangę imprezy ogólnopolskiej nadaje KInO ZG PTTK na wniosek organizatora lub regionalnej KInO. Pozostałym imprezom rangę nadaje regionalna KInO, a w przypadku jej braku KInO ZG PTTK na wniosek organizatora.

IV. POSTANOWIENIA KOŃCOWE

1. Prawo interpretacji niniejszego regulaminu przysługuje KInO ZG PTTK.
2. Regulamin niniejszy wchodzi w życie 10 stycznia 2015 r. Anuluje się poprzednio wydane regulaminy.
3. Uczestnicy, którzy przed ww. terminem rozpoczęli potwierdzanie punktów na OInO, mogą kontynuować zdobywanie tej odznaki według poprzednich zasad.

The screenshot shows the website of the 'Komisja Imprez na Orientację ZG PTTK' (Competition Commission for Orienteering of the Polish Tourist and Recreation Association). The header features the PTTK logo and a compass rose. Below the header is a navigation bar with buttons for: Strona Główna, Komisja, Przewodnicy InO, Przepisy, Imprezy, Rankingi, Tydzień InO, Historia, 50 lat Komisji, Tramwaj, Pobierz, Linki, Kontakt, and Konkurs.

The main content area is divided into three columns:

- Left Column:**
 - Logo 'Komisja Imp...' with a Facebook link 'Polub tę stronę'.
 - NABLIŻSZE IMPREZY OGÓLNOPOLSKIE**
 - 25-27 listopada**: Siedlec k. Częstochowy
 - Centralny Kurs Przewodników Imprez na Orientację**
 - 3 grudnia**: Tarnowskie Góry
 - XLVII Barbórkowe i XLVIII Nocne Marsze na Orientację**
 - 9-11 grudnia**
- Middle Column:**
 - Kalendarz Imprez na Orientację 2017**: Pierwsza odsłona kalendarza na 2017 rok jest już dostępna! Cały czas można zgłaszać propozycje imprez Pucharu Polski Młodzieży, imprez ogólnopolskich, a także nadal nie posiadających organizatora Drużynowych Mistrzostw Polski. Kalendarz do obejrzenia tutaj.
 - II Ogólnopolski Tydzień Turystycznych Imprez na Orientację**: W tym roku, już po raz drugi Komisja Imprez na Orientację ZG PTTK organizuje Ogólnopolski Tydzień Turystycznych Imprez na Orientację. W poprzedniej edycji wzięło udział ponad 20 imprez. Mamy nadzieję, że w tym roku będzie ich co najmniej dwa razy więcej. Wszystko to zależy jednak od Was – organizatorów. Do akcji można włączyć się nie tylko przez organizację imprez, ale i aktywne promowanie wydarzenia we własnym środowisku. Wszystkie szczegóły akcji znajdziecie na specjalnej stronie internetowej.
 - Szkolenia Organizatorów i Animatorów InO w roku 2016**: W roku 2016 Komisja InO będzie wspierała szkolenia Animatorów i Organizatorów Imprez na Orientację PTTK. Szczegółowe informacje o zasadach udzielania wsparcia w tym roku znaleźć można w zakładce **pobierz**.
 - Puchar Polski i Imprezy Mistrzowskie 2016**: W sobotę, 24.10.2015 roku, podczas zebrania kalendarzowego zostały ustalone kalendarz imprez rangi Pucharu Polski i Mistrzostw Polski w roku 2016. Z kalendarzem można zapoznać się **tutaj**.
- Right Column:**
 - Puchar Polski Młodzieży**
 - Turystyczno-Rekreacyjne Imprezy na Orientację**
 - TURYSTYKA ŁĄCZY POKOLENIA**

Komisja Imprez na Orientację Zarządu Głównego PTTK w Warszawie posiada swoją stronę internetową <http://ino.pttk.pl> założoną w sierpniu 2000 r. przez Bogusława Ciastka z Klubu InO „Skróty” z Radomia, w latach 2005–2009 prowadzoną przez Jacka Gdulę z Wrocławia, w latach 2010–2013 przez Huberta Świerczyńskiego ze Szczecina, a od 2014 r. przez Macieja Urbaniaka z Częstochowy.

Na stronie można znaleźć bieżące informacje dotyczące turystycznych imprez na orientację oraz adresy stron klubów i komisji zajmujących się tą tematyką.

Na stronie znajdują się między innymi:

- 1) aktualne przepisy i regulaminy obowiązujące dla turystycznych imprez na orientację;
- 2) bieżące informacje o zmianach w przepisach i regulaminach;
- 3) informacje o najważniejszych imprezach ogólnopolskich, regulaminy, protokoły;
- 4) informacje o szkoleniach;
- 5) kolejne numery czasopisma „Tramwaj” w formacie pdf;
- 6) formularze wszystkich druków i wniosków;
- 7) wyniki konkursów i rankingi;
- 8) darmowe wersje programów przydatnych w organizacji InO

oraz wiele innych informacji, z którymi warto się zapoznać, aby być na bieżąco w tematyce InO.

INSTRUKCJA WERYFIKACYJNA ODZNAKI IMPREZ NA ORIENTACJĘ PTTK

I. POSTANOWIENIA OGÓLNE

1. Instrukcja niniejsza stanowi zbiór przepisów dotyczących sposobu przyznawania Odznaki Imprez na Orientację PTTK w oparciu o obowiązujący regulamin OInO.
2. Referaty weryfikacyjne (RW) Odznaki Imprez na Orientację mogą być tworzone:
 - a) przy Komisji Imprez na Orientację ZG PTTK – Główny Referat Weryfikacyjny,
 - b) przy regionalnych komisjach InO PTTK,
 - c) przy oddziałowych komisjach InO PTTK,
 - d) przy oddziałach PTTK,
 - e) przy klubach InO PTTK.
3. W skład Głównego Referatu Weryfikacyjnego (GRW) wchodzi wszyscy członkowie KInO ZG PTTK, którzy ze swojego grona wybierają przewodniczącego GRW.
4. W imieniu GRW może weryfikować także PlnO spoza grona KInO ZG PTTK z jej upoważnienia.
5. Regionalne, oddziałowe i klubowe RW składają się z 1 do 5 osób, z których wszystkie posiadają uprawnienia PlnO lub MPInO.
6. Przewodniczącym referatu weryfikacyjnego może zostać jedynie Przewodnik InO.
7. Referat weryfikacyjny powołuje KInO ZG PTTK na pisemny wniosek regionalnej lub oddziałowej komisji InO PTTK, oddziału PTTK lub klubu InO PTTK.
8. Każdy referat weryfikacyjny zobowiązany jest do przesłania, do 10 stycznia następnego roku, sprawozdania z aktualnego składu osobowego RW oraz liczby zweryfikowanych odznak do Komisji InO ZG PTTK na formularzu „Sprawozdanie RW nr ...” zamieszczonym na stronie internetowej Komisji InO ZG PTTK.

II. POSTANOWIENIA SZCZEGÓŁOWE

1. Odznaki Imprez na Orientację przyznają referaty weryfikacyjne w ciągu całego roku w kategorii I (w stopniu popularnym) i w kategorii II (w stopniu małym: brązowym, srebrnym złotym) – zgodnie z uprawnieniami nadanymi przez KInO ZG PTTK.
2. Podstawą przyznania OInO jest przedłożenie książeczki InO dokumentującej dopełnienie regulaminowych wymagań.

3. Pierwszą instancją weryfikującą jest Przewodnik InO PTTK lub Młodzieżowy Przewodnik InO PTTK, do którego obowiązków w tym względzie należy:
 - a) sprawdzenie pod względem formalnym i merytorycznym danych zawartych w książeczce InO:
 - liczby porządkowej (z podziałem na etapy traktowane jako oddzielne imprezy),
 - daty poszczególnych imprez i etapów,
 - nazwy imprezy z podaniem miejsca jej przeprowadzenia,
 - podziału na imprezy turystyczne i sportowe z zaznaczeniem imprez szkoleniowych,
 - rodzaju turystyki kwalifikowanej lub dyscypliny sportowej,
 - ukończenia bądź zajęcia miejsca w imprezie,
 - potwierdzenia uczestnictwa pieczęcią i podpisem organizatora,
 - liczby punktów przyznanych za imprezę lub poszczególne jej etapy;
 - b) zsumowanie liczby punktów zdobytych na imprezach ogólnopolskich;
 - c) zwrócenie uwagi na staranne prowadzenie książeczki oraz na przenoszenie nadwyżek punktów na wyższy stopień OInO;
 - d) podliczenie zweryfikowanych punktów oraz:
 - wpisanie po ostatniej imprezie: „Imprezy nr zweryfikowano na odznakę w stopniu pkt, w tym pkt za imprezy ogólnopolskie”,
 - wpisanie daty i podpisania (czytelnie) z podaniem numeru uprawnień Przewodnika (najlepiej podpis pod pieczęcią imienną Przewodnika);
 - e) złożenie książeczki InO w referacie weryfikacyjnym uprawnionym do przyznawania OInO danego stopnia, względnie oddanie książeczki ubiegającemu się o OInO w celu przesłania jej do odpowiedniego RW (np. Głównego Referatu Weryfikacyjnego, ul. Senatorska 11, 00-075 Warszawa).
4. W przypadku zastrzeżeń do formalnej lub merytorycznej strony przedłożonych materiałów PInO (MPInO) zobowiązany jest do:
 - a) wyjaśnienia ich z ubiegającym się o OInO;
 - b) zamieszczenia odpowiedniej notatki w książeczce InO przy konkretnym zapisie.
5. Referat weryfikacyjny przyznaje odznakę, wpisując do książeczki InO numer weryfikacji i datę przyznania OInO obok pieczęci referatu.
6. Ewidencję przyznanych OInO prowadzą RW w zeszytach uwzględniających następujące dane:
 - a) liczbę porządkową (od początku istnienia danego RW);
 - b) nr weryfikacji w danym roku;
 - c) datę przyznania OInO;

- d) nazwisko i imię, rok urodzenia i adres osoby, której przyznano OInO;
- e) przynależność do PTTK (oddział, koło, klub);
- f) nazwisko i imię oraz nr legitymacji PlnO (MPlnO), który punkty na OInO zweryfikował.

Prowadzenie starannej ewidencji jest bardzo istotne, gdyż jest to jedyny dokument przyznania OInO.

7. Dane osobowe ubiegającego się o odznakę nie mogą być odstępowane osobom postronnym.
8. OInO w kategoriach: III – dużej, IV – „Za wytrwałość” i V – „Dla najwytrwalszych” przyznaje wyłącznie Główny Referat Weryfikacyjny.
9. W potwierdzeniach zdobytych punktów wydawanych uczestnikom imprez, rajdów, zlotów itp. należy wyraźnie zaznaczyć liczbę punktów za każdy start/etap, zwłaszcza na imprezach wieloetapowych i wielodyscyplinowych.
10. Potwierdzenie udziału w imprezie wklejone do książeczki InO nie zwalnia z obowiązku wpisania dokładnych danych o imprezie do książeczki.
11. Odznakę Imprez na Orientację sprzedaje się jedynie za okazaniem książeczki InO stwierdzającej przyznanie danego stopnia OInO. Fakt sprzedaży OInO należy zaznaczyć w książeczce InO przez dokonanie wpisu „Odznakę wydano”.
12. Instrukcja wchodzi w życie 10 stycznia 2015 r.
13. Tracą moc poprzednio wydane instrukcje.

REGULAMIN PRZODOWNIKA IMPREZ NA ORIENTACJĘ PTTK

§ 1

1. Przodownik Imprez na Orientację, zwany dalej Przodownikiem InO, jest członkiem kadry programowej PTTK, inicjatorem organizowania i rozwoju InO.
2. Przodownikiem InO może zostać kandydat spełniający następujące warunki:
 - a) jest członkiem PTTK,
 - b) ukończył 18 lat,
 - c) ukończył szkolenie ogólne wg „Systemu kształcenia w PTTK”,
 - d) posiada małą złotą odznakę InO,
 - e) był współorganizatorem przynajmniej 5 imprez na orientację, w tym jednej o zasięgu co najmniej regionalnym,
 - f) ukończył z wynikiem pozytywnym szkolenie specjalistyczne lub zdał egzamin eksternistyczny przed komisją egzaminacyjną powołaną przez KInO ZG PTTK z materiału zawartego w „Programie szkolenia specjalistycznego Przodowników Imprez na Orientację PTTK”.
3. KInO ZG PTTK może zwolnić kandydata na Przodownika InO ze spełnienia jednego z wymogów zawartych w § 1 pkt 2d–f.
4. Uprawnienia Przodownika InO nadaje KInO ZG PTTK na wniosek komisji egzaminacyjnej szkolenia specjalistycznego lub z własnej inicjatywy.

§ 2

1. Przodownik InO ma obowiązek wcielania w życie programu PTTK przez swoją działalność organizacyjno-popularyzatorską, a w szczególności przez:
 - a) pełnienie powierzonych mu samodzielnych funkcji przy organizowaniu InO,
 - b) uczestniczenie w organizowaniu i prowadzeniu szkoleń z zakresu InO,
 - c) czynne uczestniczenie w życiu organizacyjnym PTTK, zwłaszcza w swoim środowisku,
 - d) propagowanie zasad ujętych w Karcie Turysty,
 - e) przestrzeganie i upowszechnianie zasad bezpieczeństwa w InO,
 - f) zdobywanie i propagowanie zdobywania Odznaki Imprez na Orientację,
 - g) udział w pracach komisji odwoławczej i propagowanie zasady uczciwego współzawodnictwa w InO.

§ 3

1. Przodownik InO ma prawo do:
 - a) noszenia odznaki i posługiwania się legitymacją Przodownika InO,
 - b) korzystania z przywilejów przysługujących kadrze PTTK,
 - c) prowadzenia szkoleń Organizatorów InO,
 - d) weryfikacji OInO,
 - e) rozstrzygania spraw spornych w czasie InO jako członek komisji odwoławczej,
 - f) potwierdzania pieczętą i podpisem udziału w InO,
 - g) prowadzenia własnej książeczki OInO bez konieczności uzyskiwania potwierdzeń udziału w InO.

§ 4

1. Uprawnienia Przodownika InO trwają do 4 lat.
2. Przedłużenia ważności dokonuje KInO ZG PTTK na podstawie sprawozdania z działalności sporządzonego przez Przodownika InO i złożonego do Komisji w terminie przez nią wyznaczonym.
3. Ewidencję Przodowników InO prowadzi KInO ZG PTTK.
4. O każdej zmianie miejsca zamieszkania lub nazwiska Przodownik InO zobowiązany jest powiadomić KInO ZG PTTK w ciągu 3 miesięcy w celu dokonania poprawek w ewidencji.
5. W uzasadnionych przypadkach KInO ZG PTTK może zwolnić na pewien okres Przodownika InO z wykonywania obowiązków wynikających z § 2 niniejszego regulaminu.

§ 5

1. Przodownik InO może być pozbawiony uprawnień przez KInO ZG PTTK w przypadku:
 - a) rezygnacji lub utraty członkostwa PTTK,
 - b) lekceważenia lub niespełniania obowiązków wynikających z niniejszego regulaminu,
 - c) niezłożenia w odpowiednim czasie sprawozdania ze swojej działalności.

§ 6

1. Przodownikowi InO Komisja InO ZG PTTK może nadać tytuł Honorowego Przodownika InO.
2. Honorowy Przodownik Imprez na Orientację PTTK, zwany dalej Honorowym PlnO, jest długoletnim członkiem kadry programowej PTTK, który przyczynił się do rozwoju i popularyzacji InO.
3. Honorowym PlnO może zostać Przodownik spełniający następujące warunki:
 - a) posiada 20 lat udokumentowanej działalności przodowniczej InO,
 - b) ukończył 50 lat lub posiada odznakę „25 lat w PTTK”,

4. Tytuł Honorowego PlnO nadaje KInO ZG PTTK na wniosek jednostek organizacyjnych PTTK.
5. Honorowy Przodownik InO jest zwolniony ze składania sprawozdań ze swojej działalności.
6. Honorowy PlnO zachowuje uprawnienia Przodownika InO i jednocześnie ma prawo do:
 - a) noszenia odznaki i posługiwania się legitymacją Honorowego PlnO,
 - b) udziału z głosem doradczym w posiedzeniach KInO ZG PTTK.
7. Uprawnienia Honorowego PlnO są nadawane na:
 - a) Krajowej Naradzie Aktywu Przodowników InO,
 - b) Ogólnopolskim Zlocie Przodowników InO.
8. Tytuł Honorowego PlnO nadawany bezterminowo można stracić w przypadku utraty członkostwa PTTK.
9. Ewidencję Honorowych PlnO prowadzi KInO ZG PTTK. O każdej zmianie danych osobowych Honorowy PlnO zobowiązany jest powiadomić KInO ZG PTTK.

§ 7

1. Ostateczna interpretacja niniejszego regulaminu należy do KInO ZG PTTK.
2. Odwołania od decyzji KInO ZG PTTK rozstrzyga Główny Sąd Koleżeński PTTK.

REGULAMIN MŁODZIEŻOWEGO PRZODOWNIKA IMPREZ NA ORIENTACJĘ PTTK

§ 1

1. Młodzieżowy Przodownik Imprez na Orientację, zwany dalej Młodzieżowym Przodownikiem InO, jest członkiem kadry programowej PTTK, inicjatorem organizowania i rozwoju imprez na orientację.
2. Młodzieżowym Przodownikiem InO może zostać kandydat spełniający następujące warunki:
 - a) jest członkiem PTTK,
 - b) ukończył 16 lat, ale nie przekroczył 18 roku życia,
 - c) ukończył szkolenie ogólne wg „Systemu kształcenia w PTTK”,
 - d) posiada małą srebrną odznakę InO,
 - e) był współorganizatorem przynajmniej 5 imprez na orientację, w tym jednej o zasięgu co najmniej regionalnym,
 - f) ukończył z wynikiem pozytywnym szkolenie specjalistyczne lub zdał egzamin eksternistyczny przed komisją egzaminacyjną powołaną przez KInO ZG PTTK

z materiału zawartego w „Programie szkolenia specjalistycznego Przodowników Imprez na Orientację PTTK”.

3. KInO ZG PTTK może zwolnić kandydata na Młodzieżowego Przodownika InO ze spełnienia jednego z wymogów zawartych w § 1 pkt 2d–f.
4. Uprawnienia Młodzieżowego Przodownika InO nadaje KInO ZG PTTK na wniosek Komisji Egzaminacyjnej szkolenia specjalistycznego lub z własnej inicjatywy.

§ 2

1. Młodzieżowy Przodownik InO ma obowiązek wcielania w życie programu PTTK przez swoją działalność organizacyjno-popularyzatorską, a w szczególności przez:
 - a) pełnienie powierzonych mu samodzielnych funkcji przy organizowaniu InO, za wyjątkiem funkcji kierownika przed ukończeniem 18 lat,
 - b) uczestniczenie w organizowaniu i prowadzeniu szkoleń z zakresu InO,
 - c) czynne uczestniczenie w życiu organizacyjnym PTTK, zwłaszcza w swoim środowisku,
 - d) propagowanie zasad ujętych w Karcie Turysty,
 - e) przestrzeganie i upowszechnianie zasad bezpieczeństwa w InO,
 - f) zdobywanie i propagowanie zdobywania Odznaki Imprez na Orientację.

§ 3

1. Młodzieżowy Przodownik InO ma prawo do:
 - a) noszenia odznaki i posługiwania się legitymacją Przodownika InO,
 - b) korzystania z przywilejów przysługujących kadry PTTK, za wyjątkiem uprawnień ograniczonych przepisami prawa ze względu na wiek,
 - c) prowadzenia szkoleń Organizatorów InO,
 - d) weryfikacji OInO,
 - e) rozstrzygania spraw spornych w czasie InO jako członek komisji odwoławczej,
 - f) potwierdzania pieczęcią i podpisem udziału w InO.

§ 4

1. Uprawnienia Młodzieżowego Przodownika InO trwają do 2 lat, nie dłużej jednak niż do ukończenia 20 roku życia.
2. Przedłużenia ważności uprawnień dokonuje KInO ZG PTTK na podstawie sprawozdania z działalności sporządzonego przez Młodzieżowego Przodownika InO i złożonego do Komisji w terminie przez nią wyznaczonym.
3. Po spełnieniu przez MPInO wszystkich wymagań Regulaminu Przodownika Imprez na Orientację Komisja InO ZG PTTK nadaje uprawnienia Przodownika InO.
4. Ewidencję Młodzieżowych Przodowników InO prowadzi KInO ZG PTTK.
5. O każdej zmianie miejsca zamieszkania lub nazwiska Młodzieżowy Przodownik InO zobowiązany jest powiadomić KInO ZG PTTK w ciągu 3 miesięcy, w celu dokonania poprawek w ewidencji.

6. W uzasadnionych przypadkach KInO ZG PTTK może zwolnić na pewien okres Młodzieżowego Przodownika InO z wykonywania obowiązków wynikających z § 2 niniejszego regulaminu.
7. Młodzieżowy Przodownik InO po ukończeniu 20 lat traci uprawnienia, jeśli wcześniej nie powiadomił KInO ZG PTTK o spełnieniu wymaganych warunków regulaminowych dla uzyskania uprawnień Przodownika InO.

§ 5

1. Młodzieżowy Przodownik InO może być pozbawiony uprawnień przez KInO ZG PTTK w przypadku:

- a) rezygnacji lub utraty członkostwa PTTK,
- b) lekceważenia lub niespełniania obowiązków wynikających z niniejszego regulaminu,
- c) niezłożenia w odpowiednim czasie sprawozdania ze swojej działalności.

§ 6

1. Ostateczna interpretacja niniejszego regulaminu należy do KInO ZG PTTK.
2. Odwołania od decyzji KInO ZG PTTK rozstrzyga Główny Sąd Koleżeński PTTK.

SZKOLENIE SPECJALISTYCZNE PRZODOWNIKÓW I MŁODZIEŻOWYCH PRZODOWNIKÓW IMPREZ NA ORIENTACJĘ PTTK

I. ZAŁOŻENIA OGÓLNE SZKOLENIA

1. Szkolenie organizuje KInO ZG PTTK.
2. Szkolenie odbywa się w systemie jednostopniowym i jest to wyłącznie szkolenie specjalistyczne obejmujące:
 - a) 12–20 godzin wykładów teoretycznych,
 - b) organizację i uczestnictwo w szkoleniowej imprezie na orientację,
 - c) ćwiczenia praktyczne z zakresu sędziowania.
3. W szkoleniu uczestniczy maksymalnie 30 osób.
4. Szkolenie zakończone jest egzaminem.
5. Nadanie uprawnień Przodownika (Młodzieżowego Przodownika) odbywa się na podstawie:
 - a) pozytywnego wyniku egzaminu złożonego w trakcie szkolenia przed komisją egzaminacyjną,

- b) egzaminu złożonego w trakcie szkolenia oraz egzaminu uzupełniającego (z niezaliczonej części szkolenia) złożonego w dowolnym czasie przed członkiem powołanego przez KInO ZG PTTK Ogólnopolskiego Zespołu Egzaminacyjnego.

II. WARUNKI UCZESTNICTWA W SZKOLENIU

1. Kandydat ubiegający się o przyjęcie na szkolenie powinien:
 - a) być członkiem PTTK,
 - b) mieć ukończone 18 lat (PInO) lub ukończone 16 lat i nieukończone 18 lat (MPInO),
 - c) posiadać małą złotą odznakę InO (PInO) lub małą srebrną odznakę InO (MPInO),
 - d) mieć ukończone szkolenie ogólne wg „Systemu kształcenia w PTTK” lub posiadać inne uprawnienia kadry programowej PTTK.

III. WYKŁADOWCY I KOMISJA EGZAMINACYJNA

1. Wykładowców, komisję egzaminacyjną oraz zespół egzaminacyjny powołuje corocznie KInO ZG PTTK.

IV. PROGRAM SZKOLENIA

1. Wykłady są prowadzone zgodnie z zatwierdzonym przez KInO ZG PTTK „Programem szkolenia specjalistycznego Przodowników i Młodzieżowych Przodowników Imprez na Orientację PTTK”.

PROGRAM SZKOLENIA SPECJALISTYCZNEGO PRZODOWNIKÓW (MŁODZIEŻOWYCH PRZODOWNIKÓW) IMPREZ NA ORIENTACJĘ PTTK

I. ORGANIZACJA IMPREZY NA ORIENTACJĘ

1. Przygotowanie:
 - a) baza,
 - b) regulamin,
 - c) preliminarz i sponsorzy,

- d) wartości krajoznawcze i imprezy towarzyszące,
 - e) świadczenia i nagrody.
2. Realizacja:
- a) program imprezy,
 - b) kolejność startów,
 - c) praca sekretariatu,
 - d) organizacja startu i mety,
 - e) komunikaty techniczne i odprawy,
 - f) protokół.

II. PRZYGOTOWANIE TRAS

1. Koncepcja trasy i mapy (założenia).
2. Przygotowanie map.
3. Lokalizacja punktu kontrolnego (PK), punktu stowarzyszonego (PS) oraz punktu mylnego (PM).
4. Zadania specjalne.
5. Limit czasu.
6. Rodzaje i formy turystycznych InO (przegląd).

III. SĘDZIOWANIE

1. Zasady punktacji.
2. Wyniki etapów i mapy wzorcowe.
3. Punktacja przeliczeniowa.

IV. REGULAMINY

1. Uprawnienia i obowiązki Przewodnika InO (Młodzieżowego Przewodnika InO).
2. Regulamin Odznaki Imprez na Orientację.
3. Weryfikacja Odznaki Imprez na Orientację.

V. INNE

1. Historia imprez na orientację.
2. Metodyka szkolenia początkujących.
3. Ranga imprezy na orientację.
4. Puchar Polski w Marszach na Orientację.
5. Ocena ogólnopolskich InO.
6. Pisma specjalistyczne o tematyce InO.
7. Uczciwe współzawodnictwo w InO.

REGULAMIN ORGANIZATORA IMPREZ NA ORIENTACJĘ PTTK

§ 1

1. Organizator imprez na orientację, zwany dalej Organizatorem InO, jest członkiem kadry programowej PTTK, inicjatorem organizowania i rozwoju InO.
2. Organizatorem InO może zostać kandydat spełniający następujące warunki:
 - a) jest członkiem PTTK,
 - b) ukończył 15 lat,
 - c) ukończył szkolenie ogólne wg „Systemu kształcenia w PTTK”,
 - d) posiada małą brązową odznakę InO,
 - e) ukończył z wynikiem pozytywnym szkolenie specjalistyczne lub zdał egzamin eksternistyczny przed komisją egzaminacyjną powołaną przez Komisję Imprez na Orientację Zarządu Oddziału PTTK z materiału zawartego w „Programie szkolenia specjalistycznego Organizatorów InO PTTK”.
3. Uprawnienia Organizatora InO nadaje Zarząd Oddziału PTTK albo Komisja InO ZG PTTK na wniosek komisji egzaminacyjnej szkolenia specjalistycznego.

§ 2

1. Organizator InO ma obowiązek wcielania w życie programu PTTK przez swoją działalność organizacyjno-popularyzatorską, a w szczególności przez:
 - a) pełnienie powierzonych mu samodzielnych funkcji przy organizowaniu InO, za wyjątkiem funkcji kierownika InO przed ukończeniem 18 lat,
 - b) czynne uczestniczenie w życiu organizacyjnym PTTK, zwłaszcza w swoim środowisku,
 - c) propagowanie zasad ujętych w Karcie Turysty,
 - d) przestrzeganie i upowszechnianie zasad bezpieczeństwa w InO,
 - e) zdobywanie i propagowanie zdobywania Odznaki Imprez na Orientację.

§ 3

1. Organizator InO ma prawo do:
 - a) noszenia odznaki i posługiwania się legitymacją Organizatora InO,
 - b) pierwszeństwa w przyjmowaniu na kursy organizowane w PTTK,
 - c) korzystania z przywilejów przysługujących kadry PTTK,
 - d) potwierdzania pieczętą i podpisem udziału w InO,

- e) zasiadania w składzie regionalnego, oddziałowego lub klubowego referatu weryfikacyjnego.

§ 4

1. Ewidencję Organizatorów InO prowadzą oddziały PTTK.
2. Uprawnienia Organizatora InO nadaje się na 1 rok z możliwością przedłużenia ich ważności.
3. Przedłużenia ważności dokonuje zarząd oddziału PTTK na wniosek jednostki organizacyjnej, w której działa Organizator InO.

REGULAMIN ANIMATORA TURYSTYCZNYCH IMPREZ NA ORIENTACJĘ PTTK

§ 1

1. Animator Turystycznych Imprez na Orientację, zwany dalej Animatorem InO, jest inicjatorem organizowania i rozwoju InO.
2. Animatorem InO może zostać kandydat spełniający następujące warunki:
 - a) ukończył 15 lat,
 - b) posiada popularną odznakę InO,
 - c) uczestniczył w szkoleniu specjalistycznym Animatorów InO.
3. Certyfikat Animatora InO nadaje Komisja InO ZG PTTK na wniosek organizatora szkolenia.

§ 2

1. Animator InO ma za zadanie:
 - a) propagowanie uczestnictwa w turystycznych InO,
 - b) popularyzowanie zdobywania Odznaki Imprez na Orientację,
 - c) przestrzeganie i upowszechnianie zasad bezpieczeństwa w InO,
 - d) propagowanie zasad ujętych w Karcie Turysty.

§ 3

1. Animator InO ma prawo do:
 - a) posługiwania się certyfikatem Animatora InO,
 - b) pierwszeństwa w przyjmowaniu na kursy specjalistyczne z zakresu turystycznych InO wyższych stopni,
 - c) korzystania ze zniżek dla Animatorów InO.

§ 4

Ewidencję Animatorów InO prowadzi Komisja InO ZG PTTK.

SZKOLENIE SPECJALISTYCZNE ORGANIZATORÓW I ANIMATORÓW IMPREZ NA ORIENTACJĘ PTTK

I. ZAŁOŻENIA OGÓLNE SZKOLENIA

1. Szkolenie organizuje zarząd oddziału PTTK, regionalna Komisja InO PTTK lub, za zgodą KInO ZG PTTK, inna jednostka organizacyjna PTTK.
2. Szkolenie może być organizowane wspólnie przez zarządy kilku oddziałów.
3. Szkolenie odbywa się w systemie jednostopniowym i jest to wyłącznie szkolenie specjalistyczne obejmujące:
 - a) 12–20 godzin wykładów teoretycznych,
 - b) ćwiczenia praktyczne z organizacji InO,
 - c) ćwiczenia praktyczne z zakresu sędziowania,
 - d) uczestnictwo w szkoleniowej imprezie na orientację.
4. W szkoleniu uczestniczy maksymalnie 20 osób.
5. Szkolenie Organizatorów InO zakończone jest egzaminem.
6. Nadanie uprawnień Organizatora Imprez na Orientację odbywa się na podstawie:
 - a) pozytywnego wyniku egzaminu złożonego w trakcie szkolenia przed komisją egzaminacyjną,
 - b) zaliczenia ćwiczeń praktycznych z sędziowania i organizacji InO.
7. Nadanie certyfikatu Animatora Turystycznych Imprez na Orientację odbywa się na podstawie uczestnictwa w szkoleniu.

II. WARUNKI UCZESTNICTWA W SZKOLENIU

1. Kandydat ubiegający się o przyjęcie na szkolenie powinien:
 - a) być członkiem PTTK (organizator InO),
 - b) mieć ukończone 15 lat,
 - c) posiadać małą brązową odznakę InO (Organizator InO) lub popularną odznakę InO (Animator InO),
 - d) posiadać ukończone szkolenie ogólne wg „Systemu kształcenia w PTTK” lub posiadać inne uprawnienia kadry programowej PTTK (Organizator InO).

III. WYKŁADOWCY I KOMISJA EGZAMINACYJNA

1. Wykładowców oraz komisję egzaminacyjną powołuje organizator szkolenia spośród Przodowników InO lub Młodzieżowych Przodowników InO.
2. Kierownikiem szkolenia może być wyłącznie Przodownik InO.

IV. PROGRAM SZKOLENIA

1. Wykłady są prowadzone zgodnie z zatwierdzonym przez KInO ZG PTTK „Programem szkolenia specjalistycznego Organizatorów i Animatorów InO PTTK”.

V. INFORMACJA O PRZEPROWADZONYM SZKOLENIU

1. O przeprowadzonym szkoleniu organizator zawiadamia KInO ZG PTTK, wymieniając kierownika szkolenia, wykładowców i skład komisji egzaminacyjnej oraz załączając listę uczestników z numerami uzyskanych uprawnień.

PROGRAM SZKOLEŃ SPECJALISTYCZNYCH ORGANIZATORÓW I ANIMATORÓW IMPREZ NA ORIENTACJĘ PTTK

Program szkoleń specjalistycznych Animatorów i Organizatorów InO powinien obejmować wszystkie wymienione poniżej zagadnienia. Szkolenia Animatorów InO powinny obejmować wszystkie zagadnienia w zakresie podstawowym. Szkolenia Organizatorów InO powinny obejmować wszystkie zagadnienia w zakresie rozszerzonym. Zaleca się położenie szczególnego nacisku na doskonalenie umiejętności praktycznych w zakresie organizacji InO (części III–V).

I. HISTORIA, KADRA PROGRAMOWA, FORMY I RODZAJE InO

1. Początki i rozwój InO.
2. Kadra programowa i struktura organizacyjna PTTK w zakresie InO.
3. Imprezy turystyczne i sportowe.
4. Ranga imprezy.
5. Podział na kategorie.

II. PODSTAWY TERENOZNAWSTWA

1. Sposoby określania stron świata.
2. Kompas i busola.
3. Pomiar i wyznaczanie azymutu.
4. Orientowanie mapy.
5. Marsz według mapy.

III. ORGANIZACJA IMPREZY NA ORIENTACJĘ

1. Zespół organizacyjny i jego zadania.

2. Baza imprezy.
3. Regulamin.
4. Program.
5. Praca sekretariatu.
6. Odprawy i komunikaty techniczne.
7. Organizacja startu i mety.
8. Protokół.

IV. PRZYGOTOWANIE TRASY

1. Koncepcja trasy i mapy.
2. Pozyskiwanie i przygotowanie map.
3. Punkt kontrolny i jego wyposażenie.
4. Lokalizacja punktu kontrolnego (PK), punktu stowarzyszonego (PS) i punktu mylnego (PM).
5. Limit czasu.
6. Rodzaje zadań i zadania specjalne.

V. SĘDZIOWANIE

1. Zasady punktacji.
2. Karta startowa.
3. Wyniki etapów i mapy wzorcowe.

VI. REGULAMINY

1. Regulamin Odznaki Imprez na Orientację.
2. Uprawnienia i obowiązki Organizatora InO.

VII. INNE

1. Metodyka szkolenia początkujących.
2. Ochrona przyrody i bezpieczeństwo w InO.
3. Uczciwe współzawodnictwo w InO.

WYKAZ UŻYTYCH SKRÓTÓW

BK	– brak kredki
BPK	– brak punktu kontrolnego
CFTInO	– Centralne Finały Turystycznych Imprez na Orientację
DMP	– Drużynowe Mistrzostwa Polski
GKZHP	– Główna Komenda Związku Harcerstwa Polskiego
GRW	– Główny Referat Weryfikacyjny
IMP	– Indywidualne Mistrzostwa Polski
InO	– impreza na orientację
IOF	– Międzynarodowa Federacja Biegu na Orientację
KInO	– Komisja Imprez na Orientację
LOP	– linia obowiązkowego przebycia
MnO	– marsze na orientację
MOS	– maksymalna odległość punktu stowarzyszonego
MP	– Mistrzostwa Polski
MPInO	– Młodzieżowy Przodownik Imprez na Orientację
NMP	– Nocne Mistrzostwa Polski
OFInO	– Ogólnopolskie Finały Imprez na Orientację
OInO	– Odznaka Imprez na Orientację
PInO	– Przodownik Imprez na Orientację
PK	– punkt kontrolny
PM	– punkt mylny
PP	– Puchar Polski
PPM	– Puchar Polski Młodzieży
PS	– punkt stowarzyszony
ZG PTTK	– Zarząd Główny Polskiego Towarzystwa Turystyczno-Krajoznawczego
PZBnO	– Polski Związek Biegu na Orientację
PZOS	– Polski Związek Orientacji Sportowej
RW	– referat weryfikacyjny